

SAMUĒLIN TIRERU YIRUSE

Samuēlin tire gbiikirun gariya tire teni ta kurasiama. Dafidin bandun gariya ta m̀ te u di Yudaba ka Isireliba kpuro sɔɔ.

Ta maa sun sɔɔmɔ taa bi Dafidin tabu kowobu ka win tii ba kua u ka kp̄a u win bandu dam sire.

Nasia te u Gusunɔ nasie ka sere maa k̄i te u ǹn k̄i, ye kpuro ya dera tɔmba win tii k̄a ma u b̄ere kua. Meya ta maa sun sɔɔsimɔ ma Dafidi u k̄om̄ie win w̄aru sɔɔ. U tora, ma win tora te, ta ka wahala dabinu na win yenuɔ. Win biba goona ma ba karana. Ba toranu kua ni nu ñ mam ka n̄ɔ gerurɔ. Adama wahala ye kpuro sɔɔ, Dafidi u nasara wa, ỳn s̄ u win toranu wura Yinni Gusunɔn wuswaaɔ.

Tire ten kpunaa

1. Dafidi u bandu di Yudaba sɔɔ, wiru 1n di sere wiru 4.
2. Dafidi u bandu di Isireliba kpuro sɔɔ, wiru 5n di sere wiru 20.
3. Dafidin bandun gari ḡe, wiru 21n di sere wiru 24.

Dafidi u Sɔɔlun gɔɔ nua

¹ Ye Dafidi u Amalekiba go u wee, yera u ȳra Sikilagiɔ s̄ɔ yiru. N deema Sɔɔlu u gu kɔ. ² S̄ɔ itaseru, yera durɔ goo u yarima saa tabu gberun di mi Sɔɔlu u raa w̄a. Durɔ win yabera ḡekire ma win wira tua s̄a nuku sankiranun s̄. Saa ye u tunuma Dafidin mi, u yiira kure u wiru tem girari. ³ Ma Dafidi u ǹn bikia u n̄e, man diya a wee.

Ma u n̄e, saa Isireliban tabun sansanin diya na duka suuma.

⁴ Dafidi u kpam ǹn bikia u n̄e, am̄na gbera s̄a. A suuru koowo a man s̄ɔwɔ nge m̄e n koosina kpuro.

Ma durɔ wi, u nɛɛ, tabu Isireliba swiye ba duki. Ben dabira maa wɔruka ba gu. Mɛya Sɔɔlun tii ka win bii Yonatam ba gu.

⁵ Ma Dafidi u nɛɛ, amɔna a kua a ka yɛ ma Sɔɔlu ka win bii Yonatam ba gu.

⁶ Ma u nɛɛ, na nen wāaru wāawa Giliboan guuru wɔllɔ na ka Sɔɔlu mɛera u ka tii win yaasa tāsā. Ma yiberɛban tabu kɛkɛ dumigii ka maasɔbu ba nùn sɔndi mam mam ba gire. ⁷ Saa ye u sīira u mɛerima biruɔ u man wa, yera u man soka ma na wura na da win mi. ⁸ Ma u man bikia u nɛɛ, nɛ wara. Na nùn wisa na nɛɛ, nɛ Amalɛkiwa. ⁹ Ma u nɛɛ, n susima win bɔkuɔ kpa n nùn go baa mɛ u dam tie u tirekiramɔ. ¹⁰ Ma na susi win bɔkuɔ na nùn go. Domi na yɛ ma u n̄ maa seemɔ, mi u wɔra mi. Ma na win sina furɔ pota ka win suma ye u doke nɔmaɔ. Yera na ka nun naawa mini, nen yinni.

¹¹ Ye Dafidi u nua mɛ, yera u win yaberu nɛnua u karana. Ma be ba wāa ka wi, ben tii ba maa kua mɛ bu ka ben nuku sankiranu sɔɔsi. ¹² Ma ba gɔɔ wooru sina ba swi ba nɔɔ bɔkua sere sɔɔ u ka kpa Sɔɔlu ka win bii Yonatam sɔɔ, ka sere maa Isireliban sɔɔ, be, Yinni Gusunɔn tɔn be ba go tabu gberɔ. ¹³ Ma Dafidi u durɔ wi bikia u nɛɛ, wuu man diya a na.

U wisa u nɛɛ, nen baa u yarimawa saa Amalɛkiban tem di sa ka wāa mini.

¹⁴⁻¹⁶ Dafidi kpa m nùn bikia u nɛɛ, amɔna a ka kākā a wi Yinni Gusunɔ gɔsa nɔma doke a go. Yen sɔɔ, wunen yem mu yɔra wunen wiru wɔllɔ. Domi wunen tiin nɔɔwa ga seeda di ma a wi Yinni Gusunɔ gɔsa go.

Saa yera Dafidi u win aluwaasiban turo soka u nɛɛ, a susio a nùn sɛre a go.

Ma aluwaasi wi, u Amalɛki wi sɛre u so u go.

Dafidi u Sɔɔlu ka Yonatam gɔɔ swi

¹⁷ Ma Dafidi u womu geni kua win gɔɔ swīi sɔɔ Sɔɔlu ka win bii Yonatham sɔ. ¹⁸ Meya u maa yiire bu Yudaban bibu womu ge sɔɔsi. Tenda ga tɔmamɔ. Ma ba ge yorua Yasarin tireru sɔɔ. Womu ge wee.

¹⁹ Isireli, wunen yiikogiba wɔruma, wunen damgiba kpuna guuru wɔllɔ.

²⁰ I ku de bu labaari ye nɔ Gatiɔ.

I ku de bu ye kpara Asikalonin wuuɔ.

Kpa Filisiti bango sari ben kurɔbu bu ku yɛeri.

Kpa ben wɔndiaba bu ku nuku dobu ko.

²¹ Bɛɛ Giliboan guunu,

Gusunɔ u ku de gura yu nɛ bɛɛn wɔllɔ.

Gusunɔ u ku de kakoru tu wɔruma bɛɛn wii kpiirɔ.

Gusunɔ u ku de bɛɛn tem mu dīa geenu ma.

Domi miya ba tabu durɔbu funɛ wīa.

Miya ba ben tɛrenu kasi kua.

Miya Sɔɔlun tɛrɛra gum tɛenibu nɔru kua.

²² Baa mɛ ba yiberɛba waamɔ,

baa mɛ ba tabu durɔbun wɔrugɔru waamɔ,

Yonatham nɔm wīira kun dwiiyare ka ten tobu.

Sɔɔlun takobi kun maa kam wɔrɛre.

²³ Sɔɔlu ka Yonatham ba kīanawa

ben wāarun tɔru kpuro sɔɔ.

Ba n̄ karane baa ka gɔɔ sɔɔ.

Ba s̄u tabu sɔɔ n kere gunɔ bakenu.

Ba gbee sinansu dam kere.

²⁴ Bɛɛ Isirelin tɔn kurɔbu,

Sɔɔlu u ra raa de i beku nɔni swāa bureginu dewe.

Wiya u ra raa de i wuran buranu doke bɛɛn yānu sɔɔ.

I swīiyɔ win sɔ.

²⁵ Damgiba wɔruka tabu gberɔ.

Yonatham u kpuna Isirelin guunu wɔllɔ.

²⁶ Yonatham nɛn kīnasi,

na nuku sankira bakanu mɔ wunen sɔ.

A ra n sãawa gãa bakanu nen nɔni sɔɔ.
 Wunen kii te a man kĩa ta tɔn kurɔgiru kere.
²⁷ Damgiba wɔruka tabu gberɔ.
 Tabu yãnu nu kam kua.

Ba Dafidi kua sunɔ Yudaɔ

2

¹ Yeniba kpuron biru ye ya koora wee. Dafidi u Yinni Gusunɔ bikia u nɛɛ, n doo n Yudan wuu gagu mwa?

Ma Yinni Gusunɔ u nɛɛ, oo, a doo.

Ma u nɛɛ, gen geren miya kon da.

Yinni Gusunɔ u nùn wisa u nɛɛ, a doo Heboroniɔ.

² Ma Dafidi u da mi ka win kurɔbu yiru beni, Akinɔamu Yisireeligii ka Abigali Nabalin gɔmini. ³ Ma u dera win bwãa be ba wãa ka wi, be ka ben tãmbu ba da ba wãa Heboroniɔ ka yen baru kpaanɔ. ⁴ Yudaba ba na Dafidin mi, ba nùn gum tãre wirɔ u ka ko ben sunɔ.

Ma ba nùn sɔɔwa ba nɛɛ, Yabesi Galadigibu ba Sɔɔlun goru sikua.

⁵ Yera Dafidi u bu sɔmɔbu gɔria u nɛɛ, i bu sɔɔwɔ i nɛɛ, Yinni Gusunɔ u koo be bu domaru kua yèn sã ba ben yinni Sɔɔlu gea kua, ba win goru sikua. ⁶ Tɛ, Yinni Gusunɔ u be bu durom kuo. Kpa u bu bɔrɔkiniru sɔɔsi. Nen tii kon maa bu durom kua ben ye ba kua min sã. ⁷ Ñ n men na, bu be yɔro dim dim kpa bu ko tabu durɔ wɔrugɔba domi ben yinni Sɔɔlu u gu. Adama ba n yɛ ma Yudaba ba man gum tãre wirɔ n ka ko ben sunɔ.

Ba Isi Boseti kua

Isireliban sunɔ

⁸ Yera Abinɛɛ, Nerin bii wi u sãa Sɔɔlun tabu kowobun wirugii, u Sɔɔlun bii Isi Boseti sua u ka da Mahanaimuɔ.

⁹ Miya u nùn kua Isireliba kpuron sunɔ be ba wãa Galadiɔ ka Asuriɔ ka Yisireeliɔ ka Efaraimun temɔ ka sere maa

Benyamɛn temɔ. ¹⁰ Isi Boseti wi, u mɔwa wɔɔ weeru sanam mɛ u bandu di Isireliba sɔɔ. Adama Dafidiwa Yudaba ba ka yɔra. ¹¹ Ma u kua ben sunɔ wɔɔ nɔɔba yiru ka suru nɔɔba tia Heboroniɔ.

Tabu dua Isireliba

ka Yudaban suunu sɔɔ

¹² Abinɛɛ, Nerin bii ka Isi Bosetin tabu kowobu ba yara saa Mahanaimun di ba da Gabaoniɔ. ¹³ Yera Yoabu Seruyan bii, Dafidin tabu sunɔ ka win tabu kowobu ba maa da Gabaoni mi. Ma ba yinna daa burerɔ ka Isi Bosetin tabu kowo be, ka Abinɛɛ wi. Ma daa te, ta bu buranɛ. Dafidi ka wigibu ba wɔa guru gee. Ma Isi Bosetigibu ba maa wɔa guru giɔ. ¹⁴ Abinɛɛ u Yoabu sɔɔwa u nɛɛ, a de wunen aluwaasi beni bu seema bu gabirina ka negibu besen wuswaaɔ, ben baawure ka win saro. Kpa su wa wi u kere.

Ma Yoabu u nɛɛ, oo, na wura.

¹⁵ Yera ba seewa ba da ba yinna ben baawure ka win saro Isi Bosetin bera gia be ba sɔa Benyamɛn bweseru, tɔmbu wɔkura yiruha ba yarima. Dafidin tɔmbu sɔɔ maa, tɔmbu wɔkura yiru. ¹⁶ Yera aluwaasi be, ba gabirina. Ben baawure u win yiberen wiru neni, ma ba takobi sɔkirina yɛsaɔ ba wɔruka sannu sannu ba gbisuka. Yera ba yam mi yɛsiru kɔ, takobin gberu.

¹⁷ Yen dɔma te, taa bi, bu swɔa. Ma Dafidin tɔmbu ba Abinɛɛ ka wigibu kamia. ¹⁸ Dafidin tabu kowo be sɔɔ, Seruyan bibu itawa ba wɔa mi. Beya Yoabu ka Abisai ka Asaeli. Asaeli u duka mɔwa wi, nge nem taakɔ. ¹⁹ Yera u dɔma te Abinɛɛ naa gira, u n wure u nɔn deri baa fiiko.

²⁰ Ma Abinɛɛ u sɔira u Asaeli bikia u nɛɛ, Asaeli, wuna mi? Ma u wisa u nɛɛ, oo, nena mi.

²¹ Yera Abinɛɛ u nɛɛ, a man derio n doona, a ku man swɔi. A nen aluwaasiban turo mɛerio a mwa kpa a win yɔnu wɔra a ka doona.

Adama Asaeli u yina u nùn deri. ²² Abineε u kpm nùn sḏḡwa u nεε, a desiro nen bḡkun di. Domi nà n nun so na go, amḡna nε ka wunen mḡḡ Yoabu sa ko n mεεrine.

²³ Adama Asaeli u yina u nùn deri. Yera Abineε u ka nùn yaasan koru sḡka nukurḡ ma ya yara win biruḡ. Ma u wḡruma yande u gu. Wi u tunuma mi Asaelin goo te, ta kpī, u ra gina yḡrewa.

²⁴ Ma Yoabu ka Abisai ba Abineε naa gira. Ye sḏḡ u duḡ yera ba tura Aman gungurḡ te ta wāa Giasin deederu Gabaonin swaḡḡ mi gāanu ku ra kpin bera gia.

²⁵ Benyameεgibu ba menna ba ka Abineε yḡra. Ma ba da ba yḡḡwa guuru garun wḡllḡ. ²⁶ Yera Abineε u Yoabu soka u nùn sḏḡwa u nεε, saa yerà kaa wunεgibu sḡ bu ku maa ben mero bisibu naa swīi. Kaa de sa n tabu mḡwa sere ka tē? A ḡ yē ma bin wii goberu, nisina ta koo ma?

²⁷ Yoabu u nùn wisa u nεε, ka Yinni Gusunḡn wāaru, à kun daa yeni gerua, sere sia burura nen tḡmba koo raa tabu yḡra.

²⁸ Ma u kḡba so. Yera tḡn be kpuro ba tabu yḡra ba Isireliba deri. ²⁹ Abineε ka wigibu ba sīawa wḡku giriru Yuudenin wḡwaḡ, ma ba Yuudeni tḡbura ba Bitoroni bukiana ma ba tura Mahanaimuḡ. ³⁰ Ma Yoabu u Abineε deri u doona. Yera win tii u gḡsirama u win tabu kowobu menna u gara. Ma u deema Dafidin tḡn be sḡḡ, tḡmbu yendu tia sariwa ba go, ka sere maa Asaeli. ³¹ Adama Dafidin tḡmbu ba Benyameεba ka Abineεn tabu kowobu gabu gowa tḡmbu gooba wunḡbu ka wata (360). ³² Ma ba da ba Asaelin goru sua ba sikua win tundon sikirḡ Betelehemuḡ. Yoabu ka win tḡmbu ba dḡma te sīawa wḡku giriru. Sanam mε ba Heboroni duḡ, yera yam mu n sāramḡ.

3

¹ Sḡḡlun yenugibu ba ka Dafidi yibere tεeru kua n te. Ma

Səəlun yenu ga dam dwiiyamə ga dəə, adama Dafidiguu ga dam sosiməwa ga dəə.

Dafidin bii be u mara

Heboroniə

(I maa mæerio Bandun Gari I, 3:1-4)

² Saa ye səə, Dafidi u bibu nəəba tia mara Heboroniə. Ben gbiikoowa Aməə. Win merowa Akinəamu, Yisireeligii. ³ Yirusewa Kileabu. Win merowa Abigali, Nabali Kaameligiin gəmini. Itasewa Abusaləmu. Win merowa Maaka, Talimai Gesuriban sina bokon bii. ⁴ Nnəsewa Adoniya. Win merowa Hagiti. Nəəbusewa Sefatia. Win merowa Abitali. ⁵ Nəəba tiasewa maa Yitreamu. Win merowa Egila.

Abinɛɛ ka Isi Boseti

ba n̄ nəəsinɛ

⁶ Saa ye tabu wāa Dafidin yenu ka Səəlun yenu baa səə, Abinɛɛ u ka Səəluba yǝrawa dim dim. ⁷ Adama sǝə teeru Isi Boseti u Abinɛɛ sǝəwa u nɛɛ, mban sǝna a ka nen tundo Səəlun kurə Risipa, Ayan bii kpuna.

⁸ Ma Isi Bosetin gari yi, yi Abinɛɛ dua. Ma u nɛɛ, a tamaa na sǝawa nge Yudan wirugii be ba Səəlu seesimə? Wee, sere ka tǝ, nena na wunen tundo Səəlun yenu gibu ka win bərəba durom kuammɛ. Yen biru na n̄ wure n nun Dafidi nəmu səndia. Yera tǝ a man gerusimə kurə winin sǝ? ⁹ N̄ n men na, Gusunə u man kua ye u kǝ n̄ kun ka Dafidi yǝre kpa n de Gusunə u win nəə mweeru yibia te u n̄n kua, ¹⁰ ye u nɛɛ u koo bandu wuna saa Səəlun bweserun di u tu Dafidi wǝ kpa u n sǝa sunə Isireliba ka Yudaban tem kpuro səə.

¹¹ Saa ye səə, Isi Boseti kun maa gǝanu gerua. Domi Abinɛɛn gari yi, yi n̄n berum mwa.

Abinɛɛ ka Dafidi ba dora

¹² Yera Abineε u Dafidi sɔmɔbu gɔria Heboroniɔ u nεε, wara u tem mε mɔ. Yen sɔ, u be ka man arukawani bɔkuo. Ko na n wãa ka wi, kpa n de Isireliba kpuro bu wura win mi gia.

¹³ Ye sɔmɔ be, ba tura mi, ba Dafidi gari yi saaria. Yera u bu sɔɔwa u nεε, ya wã, kon ka be nùn arukawani bɔke. Adama gãa teena na nùn bikiamɔ. Niya u gina man Mikali, Sɔɔlun bii mwaama su sere waana nε ka wi.

¹⁴ Ma Dafidi u Isi Boseti sɔmɔbu gɔria bu nùn sɔ bu nεε, bu be nùn win kurɔ Mikali wεεma win dokuru u raa kɔrua ka Filisitiban sen sarusu wunɔbu (100) si ba nùn bikia.

¹⁵ Yera Isi Boseti u dera ba kurɔ wi mwaama Patieli, Laisin biin min di mi u mɔre. ¹⁶ Ma Patieli wi, u Mikali swii u sumɔ sere ba ka tura Bahurimuɔ. Ma Abineε u nùn sɔɔwa u nεε, a den gɔsira. Yera u gɔsira u wura win yenuɔ.

¹⁷ Yen biru Abineε u Isireliban guro gurobu menna u bu sɔɔwa u nεε, Dafidiwa i raa kī u n sãa bεen sina boko.

¹⁸ Yen sɔ tē, i nùn koowo sunɔ. Domi Yinni Gusunɔ u raa gerua u nεε, saa win bɔɔ Dafidin nɔman diya u koo win tɔmbu Isireliba yakia Filisitiban nɔman di ka sere maa ben yiberε be ba tien nɔman di.

¹⁹⁻²⁰ Ma Abineε u da u Benyamεεba be ba sãa Sɔɔlun bweseru deema u bu gari yi sɔɔwa. Ma ba tɔmbu yendu gɔsa ba nùn yɔsiri ba da Dafidin mi. Ye ba tura mi, yera u Dafidi sɔɔwa kpuro ye Isireliba ka Benyamεεba ba gãru doke bu ko. Ma Dafidi u bu tɔɔ baka dim kua.

²¹ Yen biruwa Abineε u maa Dafidi sɔɔwa u nεε, yinni sina boko, kon se n da n Isireliba kpuro menna kpa bu ka nun arukawani bɔke ba n ka wunen gari sɔmburu mɔ. Kpa a n bandu dii be sɔɔ, a n mɔ ye a kī.

Yen biru Dafidi u dera Abineε u gɔsira u da win yenuɔ ka bɔri yendu.

Yoabu u Abineε go

²² Saa ye sɔɔ, Dafidin tabu kowobu ba gabu wɔraa da, ma ba dukia baka gurama ba ka wee. N deema Dafidi u dera Abinɛɛ u ɔsira win yenuɔ ka bɔri yendu saa Heboronin di. ²³ Sanam mɛ Yoabu ka tabu kowo be, ba tunuma yenuɔ, yera ba bu Abinɛɛn labaari sɔɔwa. Ba nɛɛ, Abinɛɛ, Nɛrin bii, u na Dafidi sina bokon mi. Adama Dafidi u nɔn deri u doona ka bɔri yendu. ²⁴ Yera Yoabu u da u sina boko deema u nɛɛ, mban sɔna a kua mɛ. Ye Abinɛɛ u na wunen mi, ma a nɔn deri u doona ka bɔri yendu? ²⁵ Wunen tii a Abinɛɛ wi yɛ. A yɛ ma u nawa u ka nun nɔni wɔke kpa u ka gia ye a mɔ kpuro.

²⁶ Ye Yoabu u gari yi gerua u kpa, yera u doona Dafidin min di, ma u sɔmɔbu ɔra ba Abinɛɛ naa swii, ba nɔn naamwe Siran dɔkɔwɔ. Ma ba dera u ɔsirama. Adama Dafidi u n yeniba kpuro yɛ. ²⁷ Saa ye Abinɛɛ u ɔsirama Heboroniɔ, yera Yoabu u nun soka wuun gb̄ararun kɔnnɔn bee tiaɔ, u kua nge u kii u nɔn gari asirigii sɔ. Ma u nɔn wobu sɛu sɔka nukurɔ u go. Nge meya u ka mɔru kɔsia yɛn sɔ u win wɔnɔ Asaeli go.

²⁸ Yen biruwa Dafidi u ye nua, ma u nɛɛ, nen bandu ta dɛere Yinni Gusunɔn wuswaaɔ, nen tii na maa dɛere, Abinɛɛ, Nɛrin biin yem mɛ ba yarin sɔ. ²⁹ Yen sɔ, Gusunɔ u de mu wɔri Yoabun wirɔ ka sere maa win bweserɔ. Kpa win bweseru sɔɔ, goo u n da n yem wiiimɔ, n kun mɛ u n bara disigiru mɔ, n kun mɛ u n sɔa yemɔ, n kun mɛ u gbi tabu sɔɔ, n kun mɛ u dīanu bia u di.

³⁰ Nge meya Yoabu ka win wɔnɔ Abisai ba ka Abinɛɛ go yɛn sɔ u ben wɔnɔ Asaeli go tabu sɔɔ Gabaoniɔ.

³¹ Ma Dafidi u Yoabu ka tɔn be ba wɔa mi sɔɔwa u nɛɛ, i beɛn yɔa ni i doke mi kasukuo kpa i saakiba dewe nuku sankiranun sɔ, kpa i Abinɛɛn ɔɔ swi.

Ma wi, Dafidin tii, u goo te swii ye ba ka tu dɔɔ bu sike.

³² Ma ba Abinɛɛn goo te sikua Heboroni mi. Yera wi Dafidi

sina boko u wura kua ka dam siki ten mi. Ma tən be ba wāa mi, ba swī. ³³ Win gəə wuri səə u nɛɛ, Abinɛɛ, mban sōna a gu nge tən gowo.

³⁴ Ba ñ nun mwɛ ba noma ka naasu bəkue. A wɔruma a gu nge wi tən kōsoba so ba go.

Yera tambu kpuro ba kpam wure ba swī. ³⁵ Yen biru ba maa na ba Dafidi nukuru yemiasia ba nɛɛ, u dio. Adama u yina, domi u Yinni Gusunə nəə mwɛeru kua u nɛɛ, Gusunə u nùn kua ye u kī, ù n di sōə u sere du.

³⁶ Ma tambu kpuro ba wa ye Dafidi sina boko u kua ma ya bu dore. ³⁷ Dafidin tambu ka Isireliba kpuro gesi, ba gia ma n ñ ka win yēru ba ka Abinɛɛ, Nerin bii go. ³⁸ Ma sina boko u win bwāabu sōəwa u nɛɛ, i n yē ma tən bokowa u gu mi gisə Isireliə. ³⁹ Wee, na ñ dam mə, baa mɛ ba man gum tāre wirə na ka kua sunə. Seruyan bibu ba man bəbunu kere. Yen sō, Gusunə u tən kōso nùn win nuku kōsuru kōsie.

Ba Isi Boseti go

4

¹ Saa ye Səəlun bii Isi Boseti u nua ma Abinɛɛ u gu Heboroniə, yera win goma kpuro dwiia. Ma Isireliba kpuro ba nanda.

² Səəlun bii wi, u tabu sinambu yiru mə be ba ra tabu kowobu kpare bu ka wəraa da. Beya Baana ka Rekabu. Be kpuro ba sāawa Riməə, Beerətugiin bibu Benyamɛɛn bweseru səə. ³ Beerətu ye, ya wāawa Benyamɛɛn tem səə. Adama yen tambu ba duki sua ma ba da ba wāa Gitaimuə sere ka gisən gisə. ⁴ N deema Yonatam, Səəlun bii turo u bii tən durə mə wi ba mə Mɛfiboseti. Bii wi, u kua yemə. Wōə nəəbuwa u mə sanam mɛ Səəlu ka Yonatam ba gu Yisireeliə tabu səə. Ye kurə wi u bii wi nəərimə u gəə win labaari nua, yera u bii wi sua u ka doonə. Ye u duka mə

ka sendaru ma u wōruma u nùn sura. Min diya bii wi, u kua yemō.

⁵ Yera sōo teeru Baana ka Rekabu ba da Isi Bosetin dirō sōo sōo mi u do u sōo sure. ⁶⁻⁷ Ma ba dua sere dii ten sōowō nge ba kī bu dobi sua. Ye ba tura mi u kpī, yera ba nùn woburu sōka ba go. Ma ba win wiru bura ba ka doona. Ma ba swaa mwa ye ya dōo Yuudenin wōwa gia. Yen dōma te, wōku girira ba sīa. ⁸ Yera tōn be, ba ka Isi Bosetin wii te da Dafidin mi, Heboroniō, ba nēē, wunen yiberē Sōolu wi u kasu u nun hunde wuna, win bii Isi Bosetin wiru wee. Yinni Gusunōwa u Sōolu ka win bweseru mōru kōsie gisō wunen sōo.

⁹⁻¹¹ Dafidi u Rekabu ka Baana wisa u nēē, i ñ yaaye sōmō wi u na u man Sōolun gōō sōōwa, ma u tamaa labaari gea u man nōōsiamō, adama na dera ba nùn mwa ba go Sikilagiō? Na nùn win labaarin are wē. Kaa sere gere tōn kōsobu be ba tōnu wi u kun gāanu kue kāsasi ba go win dirō mi u kpī? Sere ka Yinni Gusunōn wāaru wi u man wōra saa nōni swāaru kpuron di, kon de bu bēē gowa.

¹² Ma u win tabu kowobu sōōwa u nēē, bu Rekabu ka Baana mōō bu go. Yera ba ben naasu ka nōma bōōra, yen biru ba bu bwē Heboronin daa burerun bōkuō. Ma ba Isi Bosetin wii te sua ba sikua Abineēn sikirō Heboroni mi.

5

Dafidi u kua

Isireliba ka Yudaban sunō

(*I maa mēerio Bandun Gari I, 11:1-3*)

¹ Isireliban bwesenu kpuro nu menna nu na Dafidin mi Heboroniō, ba nùn sōōwa ba nēē, bēē ka wunē sa sāawa yem tem. ² Baa yellun di saa ye Sōolu u wāa u sāa besen sunō, wuna a ra sun mēnne a sun kpara su ka tabu da su ka wurama. Yinni Gusunō u maa nun sōōwa ma wuna kaa ko besen wirugii kpa a bēē win tōmbu kpara.

³ Dafidi u ka ben guro gurobu arukawani bøkua Yinni Gusunən wuswaaw Heboroni mi. Yera ba nùn gum tāre wirō ba nùn kua be Isireliban sunō. ⁴⁻⁵ Dafidi u mōwa wōō tēna saa yè sōō u ban dibu torua. U kua Yudaban sunō wōō nōōba yiru ka suru nōōba tia Heboroniō. Ma u maa bandu di Yerusalemuō wōō tēna ka ita. Yudaba ka Isireliba kpuron suunu sōō u kuawa wōō weeru bandu sōō.

Dafidi u Yerusalemu mwa

(I maa mēerio Bandun Gari I, 11:4-9, 14:1-2)

⁶ Sōō teeru Dafidi sina boko u seewa ka win tōmbu ba da Yerusalemuō bu ka Yebusiba tabu wōri.

Adama Yebusi be, ba nēē, u ñ kpē u du mi. Domi baa wōkoku ka yemōbu ba koo nùn gira. ⁷ Adama Dafidi u ben kari ye ya wāa wuu gen suunu sōō wōri u mwa. N deema yeya ba mē Siōni. Yen biru ba ye soka Dafidin wuu.

⁸ Tōō teya Dafidi u gerua u nēē, bēen baawure wi u kī u Yebusiba go, u duo ben nim swaa ye ba gban min di kpa u wōkoku ka yemō be, be na tusa mi nōma turi. Yen sōna ba ra nēē, wōkoku ka yemōbu ba ñ duō Yinni Gusunən sāa yero.

⁹ Ye Dafidi u kari ye mwa u kpa, yera u sina mi. Ma ba ye soka Dafidin wuu. Yera u gbāraru bana saa win tiin yenun di u ka da sere batuma ye ba mē Miloō.

¹⁰ Saa ye sōō, Dafidin banda dam sosimō ta dōōwa. Domi Gusunō wōllu ka tem Yinni u wāa ka wi.

¹¹ Yera Tirin sunō wi ba mē Hiram u Dafidi sōmōbu gōria ka dāa gea ye ba sokumō seduru, ka sere maa dāa dākoku ka be ba ra maa kpenu dāku. Kpa bu nùn sina kpaaru bania. ¹² Ma Dafidi u tuba ma Gusunōwa u win bandun dam siremō. Wiya u maa ban te wōlle suamō win tōmbu Isireliban sō.

Dafidin bii be u mara

*Yerusalemuɔ**(I maa mɛerio Bandun Gari I, 3:5-9; 14:3-7)*

¹³ Sanam mɛ Dafidi u doonama Heboronin di u da u wāa Yerusalemuɔ, yera u maa kurɔbu gabu sua ma ba nùn bii tɔn durɔbu ka tɔn kurɔbu marua. ¹⁴ Bera Samua ka Sobabu ka Natani ka Salomɔɔ ¹⁵ ka Yibaa ka Elisua ka Nɛfɛgi ka Yafia ¹⁶ ka Elisama ka Eliada ka Elifeleti.

*Dafidi u Filisitiba tabu di**(I maa mɛerio Bandun Gari I, 14:8-16)*

¹⁷ Ye Filisitiba ba nua ba Dafidi gum tāre wirɔ u kua Isireliban sunɔ, yera be kpuro ba seewa ba nùn wɔrim wee. Ye u nua mɛ, ma u sara u da kuku yeru garun mi, mi ba n nùn wasi. ¹⁸ Saa ye sɔra Filisiti be, ba tunuma ba tɛria Refan wɔwaɔ. ¹⁹ Ma Dafidi u Yinni Gusunɔ bikia u nɛɛ, n doo n Filisiti be wɔri? Kaa man bu nɔmu beria?

Ma Yinni Gusunɔ u nùn wisa u nɛɛ, a doo, kon nun bu nɔmu beria.

²⁰ Ma Dafidi u seewa u da Baali Perasimuɔ. Miya u Filisiti be go go. Ma u gerua u nɛɛ, Yinni Gusunɔ u nen yiberɛban wuuru gĩa nge mɛ nim tora ya ra guna gĩɛ.

Yen sɔna ba yam mi yĩsiru kã Baali Perasimu. ²¹ Yera Filisiti be, ba duki sua ba ben bwāarokunu deri mi. Ma Dafidi ka win tɔmbu ba nu gura.

²² Amɛn biru Filisiti be, ba kpam na ba tɛria Refan wɔwa mi. ²³ Ma Dafidi u Yinni Gusunɔ bikia u nɛɛ, n doo n bu wɔri kpam? Ma Yinni Gusunɔ u nùn wisa u nɛɛ, oo, adama a ku da sɔru sɔrum mɛ. A besiro kpa a da ben biruɔ, a n wāa dāa ye ba mɔ miren sɔɔwa. ²⁴ Sanam mɛ a naa damu damusu gasu nɔɔmɔ dāa wɔllɔ, a wasi suo, domi nɛ, Yinni Gusunɔwa na nun gbiiye n ka ben sansani wɔri.

²⁵ Dafidi u kua nge mɛ Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa. U da u Filisiti be go go saa Geban di u ka da Gesɛɛɔ.

6

Dafidi u Yinni Gusunən

woodan kpakororu suam da

(*I maa mæerio Bandun Gari I, 13:4-14*)

¹ Dafidi u kram Isireliban tabu durəbu kpuro soka u menna ba kua təmbu nərəbun suba tənə (30.000). ² Yera Dafidi u seewa ka win tən be kpuro ba da Balaə Yudan temə bu ka Gusunən woodan kpakororu tama. Gusunə wəllu ka tem Yinnin yīsira ba ra ka tu soku, wi, wi u ra sine ten wəllə, wəllun kəsobun weenasibun suunu səə. ³ Ma ba tu sua ba doke naa kəkə kpaa gaa səə ba ka doona Abinadabun yenun di ge ga wāa gunguru wəllə. Usa ka Akiyo, Abinadabun bibu, bera ba naa kəkə ye kpare. ⁴ Usa u wāa yen yēsəə, ma Akiyo u ye gbiiye ba ka dəə. ⁵ Ma Dafidi ka Isireliba kpuro ba bu swīi ba mərəkunū soomə, ka gđəgenu ka bara kpānu ka seketirenu ka yankokonu. Ma ba womusu mə ba yaamə ka ben dam kpuro, ba ka Gusunə sāamə. ⁶ Saa yè səə ba tura Nakonin doo soo yerə, yera nē yi, yi sokura. Ma kpakoro te, ta sikirama, ma Usa u tu gaba. ⁷ Mii mii Yinni Gusunə u ka nūn mərə kua. Ma u dera u wəruma kpakoro ten bəkuə u gu, yèn sđ u tu baba.

⁸ Dafidi u mərə kua too yèn sđ Yinni Gusunə u ka Usa sēyasia mē. Ma u yam mi yīsiru kā Usan goo yeru. Tera ba ka mu sokumə sere ka gisən gisə. ⁹ Ma Dafidi u Yinni Gusunə nasia dəma te. Yera n dera u ka nē, aməna u koo ko u ka Yinni Gusunən woodan kpakoro te turi win yenuə.

¹⁰ Ma u gđru doke u ku gina ka tu da win wuuə. Ma u dera ba ka tu da Obədi Edəmu Gatigiin yenuə. ¹¹ Ma ta kua mi suru ita. Ma Yinni Gusunə u durə wi ka win yenugibu domaru kua.

Ba ka kpakoro te na

Yerusalemuo

(I maa mæerio Bandun Gari I, 15:25-16:3)

¹² Yen biru ba Dafidi sɔ̄wa ma Yinni Gusunɔ̄ u Obedi Edomu ka win ye u mɔ̄ kpuro domaru kua woodan kpakoro ten sɔ̄. Saa yera Dafidi u da u kpakoro te suama u ka na win wuuɔ̄ ka nuku doo bakabu. ¹³ Tɔ̄n be ba kpakoro te sɔ̄wa mi, ye ba kua naa dabusanu nɔ̄ɔba tia, yera Dafidi u dera ba naa kineru ka naa kpɛmbu ge ga gea sɔ̄a go ba ka yɔ̄kuru kua. ¹⁴ Ma u seewa u yaberu pota u yɔ̄ku kowon sɔ̄a yɔ̄nu ganu pɔ̄ra sɛ̄ke ma u yaamɔ̄ basi ka win dam kpuro Yinni Gusunɔ̄n wuswaaɔ̄. ¹⁵ Wi ka Isireliba kpuro ba Yinni Gusunɔ̄n woodan kpakoro te suama ba wee ba kuuki mɔ̄ ka nuku dobu ma ba kɔ̄bi soomɔ̄.

¹⁶ Ye kpakoro te, ta duɔ̄ Dafidin wuuɔ̄, ma Mikali, Sɔ̄ɔ̄lun bii tɔ̄n kurɔ̄ u mæerima saa fɛ̄nentin di u wa wee, Dafidi u yɔ̄ɔ̄kumɔ̄ u yaamɔ̄ kpakoro ten wuswaaɔ̄. Yera u nɔ̄n gema. ¹⁷ Ye ba ka kpakoro te tunuma, yera ba tu doke ten ayerɔ̄ kuu bekurugiru sɔ̄ te Dafidi u kua ten sɔ̄. Ma Dafidi u Yinni Gusunɔ̄ yɔ̄ku dɔ̄ɔ̄ mwaararuginu kua ka maa siarabun yɔ̄kunu. ¹⁸ Ye u yɔ̄ku ni kua u kpa, yera u win tɔ̄mbu Isireliba domaru kua ka Gusunɔ̄ wɔ̄llu ka tem Yinnin yɔ̄siru. ¹⁹ Ma u be kpuro dɔ̄ianu bɔ̄nu kua tɔ̄n kurɔ̄bu ka tɔ̄n durɔ̄bu. U ben baawure pɛ̄ɛ ka yaa wɔ̄ɔ̄ra wɛ̄ ka sere maa kira te ba kua ka resɛ̄m gbeba. Ma ben baawure u gɔ̄sira u da win yenuɔ̄.

²⁰ Dafidi u maa seewa u da u ka win yenugibu tɔ̄biri. Yera Mikali, Sɔ̄ɔ̄lun bii tɔ̄n kurɔ̄ u yarima u Dafidi sennɔ̄ na. Ma u nɛ̄ɛ, anna a girima wa gisɔ̄ ye Isireliban sina boko u ka tii kawa, u tii kakia nge tɔ̄n diro win bwɔ̄abun yoo tɔ̄n kurɔ̄bun wuswaaɔ̄.

²¹ Yera Dafidi u Mikali sɔ̄ɔ̄wa u nɛ̄ɛ, Yinni Gusunɔ̄ wi u wunen tundo ka win yenugibu kpuro deri, ma u man gɔ̄sa n ka ko win tɔ̄mbu Isireliban kparo, wiya na yaawa na beɛre wɛ̄. ²² Kon maa wure n de bu man gem win sɔ̄ n mɛ̄

kere, kpa n tii kawa. Nge mēya ko na n bēere mō baa ka yoo tən kurō ben wuswaa.

²³ N deema Mikali, Sōɔlun bii tən kurō wi, u n̄ bii marure sere u ka gu.

7

Nōɔ mwεε

te Yinni Gusunō u Dafidi kua
(*I maa mēerio Bandun Gari I, 17:1-15*)

¹ Ye Yinni Gusunō u sina boko Dafidi wōra win yiberε be ba n̄n sikerenēn nōman di, u dera u wāa bōri yendu sōɔ u sō win yenuō. ² Yera sina boko wi, u Gusunōn sōmō Natani sōɔwa u nεε, n wee na wāa diru sōɔ te ba kua ka dāa gea ye ba mō seduru. Adama Gusunōn woodan kpakororu wee ta wāa kuu bekurugiru sōɔ. Amōna a wa.

³ Ma Natani u n̄n wisa u nεε, a doo a ko nge mε a gōru doke kpuro. Domi Yinni Gusunō u wāa ka wunε.

⁴ Ye n kua wōkuru, yera Yinni Gusunō u Natani sōɔwa kāsiru sōɔ u nεε, ⁵ a dōo a nen sōm kowo Dafidi sō a nεε, nε Yinni Gusunō na n̄n sōɔmō, n n̄ mō wiya u koo man diru bania mi na kon wāa. ⁶ Domi na n̄ sinare diru garu sōɔ saa m̄n di na ka Isireliba yarama Egibitin di sere n ka kua gisō. Adama na ra n wāawa kuu bekurugiru sōɔ. ⁷ Baama mi sa da nε ka Isireliba gbaburō, na ra ben gabu gōsiwa ba n ka be ba tie kpare. Adama na n̄ ben goo taare wēere n nεε, mban sōna u n̄ man diru banie ka dāa ye ba mō seduru.

⁸ Yen sō, a doo a Dafidi nen sōm kowo sō a nεε, nε Gusunō wōllu ka tem Yinni, nena na yeni gerumō. Yāa kparabun diya na n̄n wunama u n ka sāa nen tōmbu Isireliban kparo. ⁹ Na wāa ka wi baama kpuro mi u da. Mēya na maa n̄n win yiberεba dera. Ma na dera u yīsiru yara nge tən boko dunia sōɔ. ¹⁰ Na Isireliba ayeru kua na

bu sinasia ba n ka wã mi ka bəri yendu, kpa tən kãsobu bu ku raa maa se bu bu nɔni sɔ̄ nge mɛ ba bu kua yellu, ¹¹ kparobun waati sɔ̄. Na nùn wɔra win yiberɛba kpuron nɔmun di ma na nùn wɛrabu wɛ̄. Nɛ Yinni Gusunɔwa na nùn sɔ̄mɔ, kon nùn ko bwese bakarun nuuru. ¹² Win saa yà n tura u gu ba nùn sika win baababan sikirɔ, kon win bii turo wuna u bandu di. Kpa n win ban ten dam sire. ¹³ Wiya u koo man diru bania u ka nen yĩsiru bɛɛɛ wɛ̄, kpa n win sina gɔna swii sere ka baadommaɔ. ¹⁴ Na kon sãa win tundo, kpa u n maa sãa nen bii. Û n toraru garu kua, tamba kon de bu nùn so bu sɛɛyasia. ¹⁵ Adama na nùn nen durom wunarimɔ nge mɛ na mu Sɔ̄lu wunari wi na yina ma na wi, Dafidi gɔsa. ¹⁶ Win bweseru ta n gbimɔ. Win bandu ta ko n maa wãawa win bibun bweseru sɔ̄, kpa n ten dam sire sere ka baadommaɔ.

¹⁷ Ye Natani u gari yi kpuro nua u kpa, yera u seewa u da u Dafidi sɔ̄wa nge mɛ Yinni Gusunɔ u nùn sɔ̄si kpuro kãsi te sɔ̄.

Dafidi u Gusunɔ siaramɔ

(I maa mɛɛrio Bandun Gari I, 17:16-27)

¹⁸ Ma Dafidi u seewa u da Yinni Gusunɔn sãa yerɔ u gerua u nɛɛ, Yinni Gusunɔ, na yɛ̄ ma na n sãa gãanu. Nen bwesera kun maa gãanu tura. Ka mɛ, a man kua sunɔ Yerusalemu mini. ¹⁹ Adama a ye garisi gãa piiminu wunen mi. Domi a kpam gerumɔ nge mɛ nen bweseru ta ko n sãa sia. Ma a man ye sɔ̄mɔ, nɛ wi na sãa tən diro. ²⁰ Yinni, mba kon maa nun sɔ̄. Domi a man yɛ̄ kɔ. ²¹ Wunen gari ka maa wunen gɔ̄run kĩrun saabuwa a ka man gãa baka nini kpuro kua. Ma a man nu sɔ̄si. ²² Gãanu kpuro ye sa nua a kua, geema, ya sɔ̄simɔ ma a kpã. Goo sari wi u sãa nge wunɛ. Wunɛ turowa a sãa Gusunɔ. ²³ Bweseru garu maa sari nge bɛsɛ Isireliba te ta koo nɛɛ, ten bũu u tu yaklama yorun di ma u tu yĩsiru kã ta

n ka sãa wigiru. Ka geema gãa bakana a sun kua. A maa gãa maamaakiginu kua wunen tem sɔ̄ besen wuswaaɔ ye a ka sun yakiamo Egibitigibun min di, ka bwesenu ganun noman di, ka ben b̄unun suunu sɔ̄n di, kpa sa n ka sãa wunegibu ²⁴ mam mam sere ka baadommaɔ. Ma wunε Gusunɔ a kua besen Yinni. ²⁵ Ñ n men na, Yinni, gari yi a gerua nε ka nen bweserun sɔ̄, a de yi kooora sere ka baadommaɔ. ²⁶ A de wunen ȳisuru tu wolle suara sere ka baadommaɔ kpa bu nεε, wunε Gusunɔ wollu ka tem Yinniwa a sãa Isireliban Yinni. Kpa a de nen bwese kera ya n bandu dii wunen wuswaaɔ. ²⁷ Domi wunε Gusunɔ, wollu ka tem Yinni, wunε wi a maa sãa Isireliban Yinni, wuna a man sɔ̄wa a nεε, kaa de nen bibun bweseru tu bandu di nen biru. Yen sɔ̄na na ka kãka na kana teni mɔ̄. ²⁸ Yinni Gusunɔ, wuna a sãa Gusunɔ. Wunen gari yi a gerua yi ra koorewa. Wuna a maa man durom meni nɔ̄ mwεeru kua. ²⁹ Ñ n men na, a nen bweseru domaru kuo kpa ta n bandu dii sere ka baadommaɔ wunen wuswaaɔ. Domi wuna a gerua mε. Kpa a maa de doma te, ta n bu wãasi sere ka baadommaɔ.

8

Dafidin tabu kowobu

ba nasara wa

(I maa mεerio Bandun Gari I, 18:1-13)

¹ Yeniban biru ye ya kooora wee. Dafidi u ka Filisitiba tabu kua u kamia u bu sekuru doke. Ma u bu taare u kua ben yinni. ² Yen biru u maa Mɔ̄abuba w̄ori u kamia. Be u mwεera u bu kp̄i kp̄iwa sãa ita. Ma u sãa yirun t̄ambu go, ma u tiagibu deri. Nge mεya Dafidi u ka Mɔ̄abuba mwa u taare u bu w̄ɔ̄ gobi sure. ³ U maa Hadadesεε Rehɔ̄bun bii kamia, wi u sãa Soban sina boko Sirin temɔ̄. Sanam mε sɔ̄, Hadadesεε wi, u dɔ̄wa u daa te ba mɔ̄ Efaratin tem mwa. ⁴ Yera Dafidi u durɔ win maasɔ̄bu

tambu nərəbu ka nata ka wunəbu (1.700) mwa ka maa naanaakobu nərəbun suba yendu (20.000). Ma u tii dumi wunəbu (100) yiiya ben dumi səə, ma u yi yi tien naa sīnu bəəra. ⁵ Yen biruwa Sirigibu ba na saa Damasīn di bu ka Hadadesē Soban sunə wi somi. Ma Dafidi u ben tambu nərəbun suba yenda yiru (22.000) go. ⁶ Yera u win tabu kowobu yi yi Siri mi. Ma Sirigii be, ba kua wigibu, u bu taare u wəə gobi sure. Mi Dafidi u gesi dua kpuro, Yinni Gusunə u ra nùn nasara wēwa. ⁷ Yera Dafidi u Hadadesē tere wuraginu suama u ka na Yerusalemə. ⁸ Ma u maa sii gannu wa too u gura saa Hadadesē wuu maro sinin min di, Betasi ka Berotai.

⁹ Ye Toi, Hamatin sina boko u nua ma Dafidi u Hadadesē tabu kowobu kpuro kamia, ¹⁰ yera u win bii Yoramū gəra Dafidin mi, u ka nùn təbiri kpa u nùn siara yèn sō u Hadadesē tabu wəri u kamia. Domi Toi ka Hadadesē ba raa tabu wərinəwa. Ma Yoramū u seewa u dendi yāa ni ba kua ka sii geesu ka wura ka sii gandu sua u ka Dafidi naawa. ¹¹⁻¹² Ma Dafidi u ye kpuro mwa u Yinni Gusunə yiiya nge mē u raa nùn sii geesu ka wura yiiye ye u gura saa Sirigibu ka Məabuba ka Aməniba ka Filisitiba ka Amalekiban min di, ka sere maa ye u wa Hadadesē Rehəbun biin min di.

¹³ Sanam mē Dafidi u ka Sirigibu tabu kua u wee, yera u Edəmuba wəri wəwa ye ya wāa nim wōku bərugun sō yēsən nəm dwaru gja. Ma u yīsiru yara, u ben tambu nərəbun suba yendu yiru sari (18.000) go. ¹⁴ Yera u tabu kowobu yi yi Edəmun tem kpuro səə. Edəmuba ba kua wigibu, ba ka win woodaba səmburu mə. Mi Dafidi u gesi dua kpuro Gusunə u ra nùn nasara wēwa.

*Dafidin səm kowobun yīsa
(I maa mēerio Bandun Gari I, 18:14-17)*

¹⁵ U bandu dii Isireliba kpuro sɔɔ u be kpuro siriamme nge me n weene. ¹⁶ Saa ye sɔɔ, Yoabu Seruyan biiwa u sãa win tabu sunɔ. Yosafati, Ahiludun biiwa maa sãa win tire bero. ¹⁷ Sadɔku, Akitubun bii ka Akimeleki, Abiataan bii, beya ba sãa yãku kowobu. Serayawa maa sãa win tire yoro. ¹⁸ Benaya, Yehoyadan bii u sãawa Dafidin kɔsobun wirugii. Kɔso beya Keretiba ka Peletiba. Beya ba ra tɔn kɔsobu go, kpa bu win gɔra da. Win tiin biba ba maa sãa win tem sina asakpɔbu.

Dafidi ka Mefiboseti

9

¹ Sɔɔ teeru Dafidi u bikia u nee, Sɔɔlun bweseru sɔɔ, goo u ñ maa tie, kpa n wa n yẽro durom kua Yonatham sã?

² N deema sɔm kowo goo u wãa Sɔɔlun yenuɔ wi ba sokumɔ Siba. Ma Dafidi u nùn sokusia. Ye u na, ma u nùn bikia u nee, wuna ba sokumɔ Siba?

Ma u wura u nee, oo, nena mi, yinni.

³ Ma Dafidi u nee, goo sari wi u sãa Sɔɔlun bweseru kpa n wa n yẽro durom kua nge me na Yinni Gusunɔ nɔ mwɛɛru kua?

Ma Siba u nùn wisa u nee, Yonatham u bii goo mɔ mi, wi u sãa yemɔ.

⁴ Sina boko u bikia u nee, mana u sere wãa.

Ma Siba u nee, u wãawa Makiri, Amielin biin yenuɔ Lodebaaɔ.

⁵ Ma Dafidi u gɔra Lodebaa mi, bu nùn kasuma. ⁶ Yera ba ka Mefiboseti, Yonatham bii, Sɔɔlun debubu ge na Dafidin mi. Ma u kpuna Dafidin wuswaɔɔ u nùn beere wẽ.

Dafidi u nùn soka u nee, Mefiboseti.

Ma u wura u nee, ne wee, yinni.

⁷ Dafidi u nùn sɔɔwa u nee, a ku nanda. Duroma kon nun kua ka gem wunen baaba Yonatham sã. Kon nun wunen debu Sɔɔlun tem kpuro wesia. Yen biru a n da ka man di saa baayere nen dii yerɔ.

⁸ Ma u maa kpuna u Dafidi beere wē. U nee, yinni, mba na sāa a ka nen laakari mō mesum, ne wi na sāa nge bōō goru mini.

⁹ Yera sina boko u Siba Sōōlun sōm kowo soka u nūn sōōwa u nee, gāa ni nu raa sāa Sōōlu wunen yinniginu kpuro, ka ye ya sāa win yenun baayere gesi, na ye win debubu Mefiboseti wē. ¹⁰ Tē wunε ka wunen bibu ka wunen sōm kowobu, beε kpurowa i ko i nūn wukua, kra u ka dīanu wa u n dimō. Adama Mefiboseti wi, u ko n da ka man diwa baadomma nen dii yerō.

N deema Siba wi, bii tōn durōbu wōkura nōōbuwa u mō. Win sōm kowobu maa tōnu yendu. ¹¹ Ma u sina boko wisa u nee, yinni, ye a man sōōwa kpuro, yera kon ko. Ma Mefiboseti u ra n daamō u n dimō Dafidin dii yerō, nge win bibun turo.

¹² Mefiboseti wi, u bii piibu gagu mō ge ba mō Mika. Ma tōn be ba wāa Siban yenuō kpuro ba kua Mefibosetin sōm kowobu. ¹³ Mefiboseti, yemō wi, u da u wāa Yerusalemuō kra u wa u n da ka dim de sina bokon dii yerō baadomma.

10

Ba Dafidigibu sekuru doke

(I maa mēerio Bandun Gari I, 19:1-5)

¹ Yeniba kpuron biru, Amōniban sunō u kpuna u gu, ma win bii Hanuni u gōna kōsire kua. ² Yera Dafidi u nee, kon Hanuni durom kuawa nge mε win tundo Nakasi u raa man kua. Ma u win bwāabu gōra bu da bu ka nūn nukuru yemiasia win tundon gōōn sō. Ye bwāa be, ba tura mi, ³ yera Hanunin sina asakpōbu ba nūn sōōwa ba nee, a tamaa Dafidin bwāa be, ba nawa bu ka wunen tundo beere wē? A n yē ba nawa bu ka besen wuun saria gia, kra bu gu wōrima bu mwa?

⁴ Yera Hanuni u Dafidin bwāa be mwēera, u ben tobunu kōna beri berika u sukum deri. Ma u ben yabenu bōtira

ben taanun deedeerun di. Yen biru u bu gira ba doona.
⁵ Yera gaba da ba ye Dafidi sɔɔwa. Ma u tɔmbu seeya bu na bu bu sennɔ ko kpa bu bu sɔ bu gina sinɔ Yerikoɔ sere ben tobunu nù n kpia. Domi ba wāawa seku bakaru sɔɔ.

Dafidi u Sirigibu ka Amɔniba kamia

(*I maa mɛerio Bandun Gari I, 19:6-19*)

⁶ Ye Amɔniba ba wa ma Dafidin wɛra woo dua ben sɔ, yera ba tabu durɔbu nɔrɔbun suba yendu (20.000) kana Sirigibun min di. Tabu kowo ben wusa, Bɛti Rehɔbu ka Soba. Ma ba tɔmbu nɔrɔbu (1.000) wa Maakan sina bokon min di. Sobagibun min di maa tɔmbu nɔrɔbun suba wɔkura yiru (12.000). ⁷ Ye Dafidi u nua mɛsum, yera u bu Yoabu ka win tabu durɔbu sure ba bu wɔri. ⁸ Ma Amɔni be, ba yara ba ben tabu sɔa kpɔ ben wuun gbāraran kɔnnɔwɔ. Adama Sirigii be ba na Soba ka Bɛti Rehɔbun di, ka Tobugibu ka Maakagibu, ba da ba wāawa nenem yakasɔ. ⁹ Ye Yoabu u wa ma ba koo bu wɔrimawa biru ka wuswaan di, yera u tabu yɛrobu gɔsa Isireliba sɔɔ, bu ka da bu Sirigibu wɔri. ¹⁰ Be ba maa tie u nɛɛ win wɔnɔ Abisai u bu kparo, bu ka da bu Amɔniba wɔri. ¹¹ U win wɔnɔ wi sɔɔwa u nɛɛ, Sirigibu bɔ n man dam kera, a na a man somi. Amɔniba bɔ n maa nun dam kera kon na n nun somi. ¹² A de a n wɔrugɔru mɔ, kpa su sanna ka hania besen tɔmbu ka wuu si Yinni Gusunɔ u sun wɛn sɔ, kpa win tii u sun kua nge mɛ u kɔ.

¹³ Yoabu ka win tabu kowobu ba seewa ba da bu ka Sirigii be wɔri, ma Sirigii be, ba duki yakikira. ¹⁴ Ye Amɔniba ba wa ma Sirigibu ba duki yakikira, yera ben tii ba maa yakikira Abisain wuswaan di, ba wɔri wuuɔ. Yen biru Yoabu u gɔsira u wura Yerusalemuɔ.

¹⁵ Ye Sirigii be, ba wa ma Isireliba ba bu kamiawa, yera ba wure ba maa ben tabu kowobu menna. ¹⁶ Ma Hadadesɛɛ u gɔra bu Sirigii be ba wāa daa te ba mɔ

Efaratin guruō sokuma. Yera ba menna ba na Helamuō. Sobaki Hadadesēen tabu sunōwa u bu kpare. ¹⁷ Yera ba Dafidi ye sōōwa. Ma u Isireliba menna, ba Yuudēni tōbura ba na Helamuō. Saa ye sōōra Sirigibu ba sōōru kua ba Isireliba wōri ba ka bu tabu kua. ¹⁸ Adama ba bu kpāna ba duki sua. Ma Isireliba ba ben tōmbu nata ka wunōbu (700) go be ba tabu kēkēba kpare sōō, ka maasōbu nōrōbun suba weeru (40.000). Ma ba ben tabu sunō Sobaki mēera kua. Miya u gu.

¹⁹ Sinam be ba raa Hadadesēē sāamō mi, ba wa ma Isireliba ba nūn kamia. Yera ba ka Isireli be dora ma ba Dafidi sāwa. Saa yen dōma ten di, Sirigibu ba n̄ maa wure bu Amōniba somiru da.

Dafidi ka Bati Seba

11

¹ Wōō kpōōn saa yē sōō sinambu ba ra tabu yari, yera Dafidi u win bwāabu ka win tabu sunō Yoabu ka sere maa Isireliba kpuro gōra bu da bu Amōniba go. Kpa bu wuu ge ba mō Raba mwa. Adama win tii u n̄ de. U sō yenuō Yerusalemuō.

² Yera yoka gaa u seewa saa win kitarun di u bōsu win sina dii tēera wōllō. Min diya u kurō goo wa u woburumō. Kurō wi, kurō burōn tiiwa. ³ Yera u gōra bu kurō win asansi bikia. Ba nūn sōōwa ba nēē, wiya ba mō Bati Seba, Eliamun bii. U sāawa Uri Hētin kurō. ⁴ Ma Dafidi u sōmōbu gōra bu nūn sokuma. Ye u na, ma u ka nūn menna. Yen biru kurō wi, u dēerasiabun wororu kua, ma u wura win yenuō.

⁵ Ye u deema wee, n kua gura, ma u Dafidi gōria bu nūn sōō wee, u gura mō.

⁶ Yera Dafidi u gōra Yoabun mi, u de Uri Hēti wi, u na.

Ma Yoabu u dera Uri u da Dafidin mi saa tabu gberun di. ⁷ Ye u tura, yera Dafidi u nūn bikia u nēē, Yoabu u bwāa

do? Win tambu kpuro ba alafia mɔ? Anna maa tabu gia sãa. ⁸ Yen biru u maa nùn sɔɔwa u nɛɛ, u doo win yenuɔ kpa u win kɔri tea u wɛra.

Yera Uri u seewa u yara sina kpaarun di. Ma Dafidi u nùn kɛnu mɔrisia yenuɔ. ⁹ Adama Uri kun de win yenuɔ. U da u kpunawa sina kpa ten kɛnnɔwɔ ka sunɔn kirukuba sannu. ¹⁰ Ye ba Dafidi sɔɔwa ma Uri kun de yenuɔ, yera Dafidi u nùn bikia u nɛɛ, n ò gbaburun diya a wee ro? Mba n kua a ò ka de wunen yenuɔ.

¹¹ Ma Uri u Dafidi sɔɔwa u nɛɛ, Gusunɔn woodan kpakororu ka Isireliba ka Yudaba ba wãa kunu sɔɔ tabu gberɔ, ka sere nen yinni Yoabu. Yera kon da nen yenuɔ n di kpa n nɔ kpa n ka nen kurɔ menna? Sere ka wunen wãaru, na ò kpɛ n yen bweseru ko.

¹² Ma Dafidi u nùn sɔɔwa u nɛɛ, ò n men na, a kpm kpunɔ mini gisɔ kpa a doona sia. Ma Uri u sina Yerusalemuɔ dɔma te. ¹³ Yera Dafidi u nùn dim soka u dera u di u nɔra sere tam mu nùn go.

Adama ye n kua wɔkuru u kpm yara u da u kpuna ka sunɔn kirikuba. U ò de win yenuɔ.

¹⁴ Sisiru bururu yera Dafidi u Yoabu tireru yorua u Uri wɛ u ka da. ¹⁵ Ye u yorua tire te sɔɔ wee. U nɛɛ, bu ka Uri doo mi tabu sum kpa bu yarina bu nùn deri, yiberɛba bu nùn sɛre bu go.

Urin gɔɔ

¹⁶ Saa yè sɔɔ Yoabu u tire te gara u kpa, yera u Uri sure mi u yɛ yiberɛban tabu durɔ damgiba wãa. Domi wiya u wuu gen saria yɛ ba ka gu tarusi. ¹⁷ Yera wuu gen tabu durɔ be, ba yarima ba tabu wɔrina ka Yoabu, ma Dafidin tambu sɔɔ dabira wɔruka. Mi sɔɔra Uri Heti wi, u gu. ¹⁸ Ma Yoabu u sɔmɔ wuna u ka nùn gɔri Dafidin mi, u nùn taa bin labaari kpuro sɔ. ¹⁹ Yera u sɔmɔ wi sɔɔwa u nɛɛ, à n sina boko taa bin baaru kpuro saaria a kpa, ²⁰ ma a wa u

mōru besira sere u nun sǎwa u nē, wara raa nē, i wuu ge susi i gu tabu wōri. I ñ yē ma gbāraru wöllun diya ba ra sēnu tweeme? ²¹ Wara u Abimeleki, Gedeonin bii go. I ñ yaaye ma tōn kurōwa u nùn nēerun bia kara gbāraru wöllun di ma u gu Tebesi? Ñ n men na, mban sōna i gbāra te susi. Û n gerua mē, u kpa, saa yera kaa nùn sǎ win bǎō Uri, Heti wi, u maa gu.

²² Sōmō wi, u seewa u doona. Ye u tura Dafidin mi, u nùn ye kpuro saaria ye Yoabu u nùn sǎwa u gere. ²³ U nē, ka gem, tōn be, ba sun dam kere. Ba raa yarima ba sun deema yakasō, ma sa bu gira sa ka da sere ben gbāra kōnnōwō. ²⁴ Yera ben tēn towobu ba wunen bwāabu tweema saa gbāra ten wöllun di. Sina boko, miya wunen bwāabun dabira gu. Mi sōra Uri Heti win tii u gu.

²⁵ Ma Dafidi u sōmō wi sǎwa u nē, à n wura, a Yoabu sǎ u ku de yeniba yu win nuki sanku. Domi tabu sō, takobi yà kun gee go, ya koo giō go. Ñ n men na, u hania koowo u tōn be wōri u wuu ge mwa. Wunen tii à n tura, a nùn dam kēyō.

²⁶ Ye Urin kurō wi, u nua ma win durō u gu yera u win gōō swī. ²⁷ Saa ye yen baa ya doona, ma Dafidi u sōmō gōra ba ka kurō wi na win yenuō u nùn sua kurō, ma u nùn bii tōn durō marua. Adama ye Dafidi u kua mi, ya ñ Yinni Gusunō dore.

Natani

u Dafidi nùn win taare sǎōsi

12

¹ Yen biru Yinni Gusunō u Natani gōra Dafidin mi. Ye u tura, ma u nùn sǎwa u nē, tōmbu yiru gaba ba wāa wuu teu sō. Turo sāa gobigii. Turo maa sāa sāaro. ² Ben wi u sāa gobigii mi, u yāanu ka keteba mō dabi dabinu. ³ Adama sāaro wi, u ñ gāanu ganu mō ma n kun mō yāa

niu piibu gagu ge u dwa. U gu n̄orim̄o ma ga kp̄eam̄o ka win bibu sannu. Dīa ni dur̄o wi, u ra di, niya u ra yāa buu ge wē. Kaa te u ra ka nim n̄o, tera u ra maa ka gu nim kē. Kpa ga n kp̄i win tororu w̄oll̄o. U yāa buu ge m̄eerawa nge win bii w̄ondia. ⁴ S̄ōo teeru gobigii wi, u s̄ōo wa. Ye u kī u n̄un yaare ko, yera u n̄ wa win sabe dabi te s̄ōo, ye u koo wuna u go sere s̄āaro win yāa buu teu ge. Gera u mwa u ka win s̄ōo yaare kua.

⁵⁻⁶ Ye Dafidi u gari yi nua u kpa, yera win m̄oru seewa gem gem ye dur̄o wi, u kua min s̄ō. Ma u Natani s̄ōwa u n̄e, sere ka Yinni Gusun̄on w̄āaru, n ween̄ewa dur̄o wi, u yāa buu gen saka n̄ne k̄asia kpa bu dur̄o win tii go. Domi u n̄ s̄āaro win w̄onw̄ondu kue.

⁷ Ma Natani u Dafidi s̄ōwa u n̄e, wuna a s̄āa nge dur̄o wi. Tē wee ye Gusun̄o Isireliban Yinni u gerua. U n̄e, u nun bandun gum tāre a ka kua Isireliban sun̄o. Ma u nun w̄ora S̄ōolun n̄oman di. ⁸ Yen biru u nun wunen yinni S̄ōolun yenu wē ka win kur̄obu ka sere maa Isireliba ka Yudaban bweseru. Ū kun yē ma yeni ya tura u n daa nun sosie. ⁹ N̄ n m̄en na, mban s̄ōna a win gari atafiiru kua a ka kua ye n s̄āa k̄ōsa win n̄oni s̄ōo. A dera Am̄oniba ba Uri Heti wi go ka takobi, ma a win kur̄o sua a tii koosi. ¹⁰ Yen s̄ō, tabu kun maa kpeem̄o wunen yenūo, domi a n̄un gema ma a Uri Hetin kur̄o w̄ora a kua wun̄egii. ¹¹ U k̄pam nun s̄ōom̄o ma u koo de k̄ōsa gaa yu se wunen bweseru s̄ōon di yu nun deema. Yera u koo de wunen bweserun goo u wunen kur̄obu sua u ka kpuna wunen wuswaāo s̄ōo s̄ōo gb̄āara. ¹² Wun̄e a raa ka Urin kur̄o kpunawa gb̄enum, adama u koo de ȳēro wi, u ka wun̄egibu kpuna Isireliba k̄puron wuswaāo s̄ōo s̄ōo.

¹³ Ma Dafidi u Natani s̄ōwa u n̄e, n̄en tora te, ta kp̄ā te na Yinni Gusun̄o kua.

Natani u nùn wisa u nēē, Yinni Gusunō u maa nun wunen durum suuru kua. A n̄ maa gbimō. ¹⁴ Adama ye a kua mi, ya dera Yinni Gusunōn yiberēba ba win yīsiru gari kam gerusi. Yen sō, u koo de bii wi kurō wi, u ka nun mara mi, u gbi. ¹⁵ Ye Natani u gari yi gerua u kpa, u gōsira u da win yenuō.

Dafidin biin gōō

Yen biru Yinni Gusunō u dera bii wi Dafidi u ka Urin kurō Bati Seba mara u bara gem gem. ¹⁶ Yera Dafidi u Gusunō kanaru wōri u nōō bōkua bii win sō. Ma u dua dirō u kpuna temō wōku giriru. ¹⁷ Win bwāabun guro gurobu ba nùn suuru kana u ka se tem sōon di, adama u yina. Meya u maa yina u gāanu di. ¹⁸ Ye n kua sōō nōōba yiruse, yera bii wi, u gu. Ma Dafidin bwāa be, ba berum bara bu nùn sō. Domi ba nēē, u n̄ sun swaa daki nuku sankiranun sō sanam mē bii wi, u barō. Amōna sa ko koosina tē su ka nùn bii win gōō sō kpa sa kun ka win nuki sankā sa sosi. ¹⁹ Sanam mē Dafidi u wa win bwāabu ba gunnu gunnu gari mō, u gia ma bii wi, u guwa. Ma u bu bikia u nēē, bii wi, u guwa?

Ba nùn wisa ba nēē, oo, u gu.

²⁰ Saa yera Dafidi u seewa tem di u da u wobura u win yānu kōsa, ma u tii turare yēka u da Yinni Gusunōn sāa yerō u nùn sāwa. Yen biru u gōsirama yenuō u dīanu bikia. Ma ba nùn wē u di. ²¹ Ma win bwāabu ba nùn bikia ba nēē, yinni, mba wunen kookoo sin tubusianu. Domi sanam mē bii wi, u wasi, a nōō bōkua ma a swī. Adama tē ye u gu, ma a seewa a di.

²² U bu wisa u nēē, saa ye bii wi, u wasi, na nōō bōkua na swī, domi na n̄ yē Yinni Gusunō ù n koo nen wōnwōndu wa kpa u bii wi bēkia. ²³ Adama tē u gu. Mban sōna ko na n maa nōō bōkua. Kon kpī n nùn seeya gōrin di? Nēna kon da n nùn deema mi u wāa. N n̄ maa wi, u koo wurama nen mi.

Salomɔɔn marubu

²⁴ Yen biru Dafidi u da u win kurɔ Bati Seba nukuru yemiasia, ma u ka nùn menna. Kurɔ wi, u gura sua u mara bii tɔn durɔ. Ma Dafidi u nùn yĩsiru kã Salomɔɔ. Yinni Gusunɔ u bii wi kĩa gem gem. ²⁵ Ma u win sɔmɔ Natani gɔra u maa nùn yĩsiru garu kɛ te ba mɔ Yedidia. Yen tubusiana, wi Yinni Gusunɔ u kĩ.

Dafidi u Raba mwa

(I maa mɛerio Bandun Gari I, 20:1-3)

²⁶ Saa ye sɔra Yoabu u Amɔniban wuu ge ba mɔ Raba wɔri u gen wɔɔ bera mwa mi ben sina boko u ra n wãa. ²⁷ Yera u Dafidi sɔmɔbu gɔria u nɛɛ, wee, na Raban bera mi nim mu wãa mwa kɔ. ²⁸ Yen sɔ, a tɔn be ba tie mɛnnɔ kpa i na i wuu ge mwa mam mam. Domi na ñ kĩ bu nɛɛ, nɛ Yoabuwa na gu mwa. ²⁹ Yera Dafidi u tɔn be kpuro menna, ma ba da ba Raba wɔri ba ye mwa. ³⁰ Ma u wuu min sunɔn furɔ wuragu mwa. Gen bunum mu sãawa kilo tɛna ka nɛɛ. Ba gu kpee gobiginu gore. Ma ba gu sua ba Dafidi dokea wirɔ. Yen biru u ka gu da Yerusalemuɔ. Yen dɔma te, dukia baka Dafidi u gura. ³¹ Ma u Raban tɔn be ba tie yoo sɔma koosia. Ben gaba dãa bɔɔrimɔ ka gbɛɛ, gabu ka sii, gaba tem gbemɔ ka dākuru, ma gaba birikiba mɔ. Nge meya u Amɔniban wusu kpuron tambu yoo sɔma kpɛɛ. Yen biru u gɔsirama Yerusalemuɔ ka win tɔmbu kpuro.

Amɔɔ ka Tamaa

13

¹ Yeniban biru, ye ya kooru wee. Abusalɔmu, Dafidin bii, u sesu mɔ wi ba sokumɔ Tamaa. Kurɔ burɔn tiiwa u sãa. Yera ben tundo turosi wi ba mɔ Amɔɔ u nùn kĩa too, ² sere kii te, ta dera u ñ maa yɛ ye u mɔ. Ma u tii kua barɔ. Adama Tamaa u ñ gina durɔ yɛ, ya maa sɛ Amɔɔ u ka nùn kpuna. ³ N deema Amɔɔ u bɔrɔ goo mɔ wi ba

sokumə Yonadabu. U sãawa Dafidin məw Saman bii. U maa bwisi mə too. ⁴ Ma u Aməw bikia u nɛɛ, mban sɔna a wooramə a dəw, wunɛ wi a sãa sina bokon bii. A man sɔwɔ ye n nun mɔ.

Ma Aməw u nùn sɔwɔa u nɛɛ, nɛn sesu Tamaawa na kī, Abusaləmun mero turosi.

⁵ Ma Yonadabu u nùn sɔwɔa u nɛɛ, a doo a kpuna kpa a nɛɛ, a barəwa. Wunɛn tundo, ù n na wunɛn mi, kpa a nùn sɔ a nɛɛ, u de wunɛn sesu Tamaa u na wunɛn mi, u nun dīanu kua a n waamə, kpa a nu mwa win nəman di a sere di.

⁶ Ma Aməw u da u kpuna u tii bararu mani. Yera sina boko Dafidi u nùn beram na. Ma Aməw u nùn sɔwɔa u nɛɛ, na nun kanamə, a de nɛn sesu Tamaa u na u man kiranu yiru kua na n waamə, kpa n nu mwa win nəman di n di.

⁷ Ma Dafidi u sɔmə gərə Tamaan mi, u nùn sɔ u nɛɛ, u doo u win sesu Aməw deema win dirɔ u nùn dīanu kua.

⁸ Yera Tamaa u da u Aməw deema diru mi u kpī, ma u som sua u bura u kira ni kua Aməw nɔni biru. ⁹ Yen biru u kira weke te sua ma u kira ni gəsie gbɛɛru garu sɔw. Adama Aməw u yina u di. U nɛɛ, bu tɔmbu kpuro yaro win dirun di. Yera be kpuro ba yara min di. ¹⁰ Saa yera Aməw u Tamaa sɔwɔa u nɛɛ, a ka kira ni na dii sɔwɔ kpa n nu mwa wunɛn nəmun di, n sere di.

Ma Tamaa u kira ni sua u ka nùn daawa dii sɔw mi. ¹¹ Ye u nùn kira ni wɛɛmə, yera Aməw u nùn gaba u nɛɛ, a de n ka nun kpuna, nɛn sesu.

¹² Ma Tamaa u nɛɛ, aawo, a ku man sanku. Domi ba ku ra yen bweseru ko bɛsɛ Isireliba sɔw. A ku bɛɛrɛ sari kom mɛ ko. ¹³ À n kua mɛ, mana kon we ka seku ten bweseru. Mɛya wunɛn tii kaa ko bɛɛrɛ sari bɛsɛ Isireliba sɔw. Yen sɔ, a bɛsɛn tundo sina boko sɔwɔ. U ñ yinamə a man sua kurɔ.

¹⁴ Adama Aməw kun Tamaan gari yi wure. Ma u nùn tilasi kua u ka nùn kpuna. ¹⁵ Yen biru Aməw u nùn tusa

too n kere kīi te u raa nùn kī. Ma u nùn sǝwa u nεε, a seewo a doona.

¹⁶ Yera Tamaa u nεε, a ku maa kǝsa sosi kǝsa ye a man kua sǝa a n man gire.

Adama Amǝw u n win gari swaa daki. ¹⁷ Ma u aluwaasi wi u nùn nǝrimǝ soka u nεε, a kurǝ wini giro minin di. A de u yari tǝwǝ kpa a gambo kenε a beri.

¹⁸ Ma Amǝn aluwaasi wi, u Tamaa yara u gambo ye kenua.

N deema yabe nǝnigira * Tamaa u sebua. Ten bwesera sina bokon bii wǝndia be ba n durǝ yε ba ra sebe. ¹⁹ Ye Tamaa u yara, yera u tii torom wisi wirǝ ma u win yabe nǝnigii te gīa u ka win nuku sankiranu sǝsi. U wiru nǝma sǝndi u sumǝ ka dam. ²⁰ Yera win sesu Abusalǝmu u na u nùn bikia u nεε, Amǝw u ka nun kpuna? N n men na, a seewo, nen sesu, a ku gari yi garisi gǝruǝ too, domi wunen sesuwa.

Adama ka mε, Tamaan nukura sankira too. Ma u da u wǝa Abusalǝmun dirǝ. ²¹ Sina boko Dafidi u ye kpuro nua, yera u mǝru kua. Adama u n Amǝw gerusi, yèn sǝ u sǝa win bii gbiikoo ma u nùn kī too. ²² Abusalǝmu kun maa Amǝw gǝanu sǝwa. Adama u nùn tusa yèn sǝ u win sesu tilasi kua u ka kpuna.

Abusalǝmu u win sesu

mǝru bara

²³ Wǝw yirun biru, sǝw teeru Abusalǝmu u win yǝanun sansu bǝrimǝ Baali Hasoriǝ Efaraimun tem bǝkuǝ. Ma u win tundo turosibu sina bokon bibu kpuro dim soka. ²⁴ U sere bu dim mε soku, u da u sina boko deema u nεε, yinni, wee ba nen yǝanun sansu bǝrimǝ, sa yen tǝw bakaru mǝ. Na kī wunε ka wunen bwǝabu i na i ka sun di.

* ^{13:18} yabe nǝnigiru - I Handunian torubu 37:3n tubusianu mεerio.

²⁵ Ma sina boko u nùn wisa u nɛɛ, aawo, nen bii, besen kpuro kun dɔɔ. Domi sɔmunu koo kpɛa.

Ma u nɛɛ, a suuru ko, a de a da ka mɛ.

Adama sina boko u yina. Domara u nùn kua. ²⁶ Yera u sina boko sɔɔwa u nɛɛ, a de baa nen mɔɔ Amɔɔ u na.

Ma sina boko u nɛɛ, mban sɔna a kɪ u na wunen mi.

²⁷ Abusalɔmu u maa sina boko suuru kana, ma u dera Amɔɔ u da ka sere maa win bii be ba tie kpuro.

²⁸ Yera Abusalɔmu u win sɔm kowobu sɔɔwa u nɛɛ, i n laakari sãa sanam mɛ tam mu koo Amɔɔ go. Saa yera kon bɛɛ sɔ n nɛɛ, i nùn soowo i go. I ku bɛrum ko domi nena na bɛɛ wooda wɛɛmɔ. I de i yɔra i tɔn durɔ kom sɔɔsi.

²⁹ Ma Abusalɔmun sɔm kowo be, ba Amɔɔ kua nge mɛ u gerua. Yera sina bokon bii be ba tie ben baawure u win ketɛku yɔɔwa u duka sua.

³⁰ Sanam mɛ ba duki yarina mi, yera Dafidi u nua ma ba win bibu kpuro go, baa ben turo kun tie. ³¹ Ma u seewa u win yaberu nɛnuu u karana u kpuna temɔ nuku sankiranun sɔ. Mɛya maa win bwãaba kua. ³² Yonadabu, Dafidin mɔɔ Saman bii, u gerua u nɛɛ, yinni, a ku nɛɛ, ba wunen bibu kpuro go. Domi Amɔɔ tɔnawa u gu. Saa dɔma tɛn di u ka Tamaa kpuna ka dam mi, yera Abusalɔmu u ka bwisika u nùn go. ³³ Yen sɔ tɛ, a ku gɔru doke ma wunen bibu kpurowa ba gu. Adama a n yɛ ma Amɔɔ tɔnawa u gu.

³⁴ Yen biru Abusalɔmu u duka yakura.

Gbãrarun kɔnnɔ kɔso u sɪira u wa wee, tɔn wɔru ga wee win biruɔ guurun bera gian di. Ma u da u sina boko sɔɔwa ye u wa.

³⁵ Ma Yonadabu u nùn sɔɔwa u nɛɛ, yinni, wunen biba. Wee ba wee. N ñ mɛya na nun sɔɔwa?

³⁶ Sere u ka gari yi gere u kpe, yera sina bokon bii be, ba tunuma. Ma ba wuri wɔri. Sina bokon tii ka win bwãabu ba maa swi gem gem.

³⁷⁻³⁸ N deema saa ye sɔɔ, Abusalɔmu u kpikuru woo Talimai, Amihudun biin mi, wi u sãa Gesurin sina boko. Ma u sina mi, n ka kua wɔɔ ita. Saa ye kpuro sɔɔ, Dafidi u wãa win sina kpaarɔ u win bii Amɔɔn gɔɔ sumɔ. ³⁹ Saa ye Dafidin nukura yemia, win mɔru ye u ka Abusalɔmu mɔ ya sure.

Yoabu u kɪ

Abusalɔmu u gɔsirama yɛnuɔ

14

¹ Yoabu Seruyan bii u gia ma Dafidi sina bokon gɔru ga woowa win bii Abusalɔmun mi gia. ² Yera u gɔra Tekoɔɔ bu da bu kurɔ bwisigii goo kasuma. Ye kurɔ wi, u tunuma yera Yoabu u nùn sɔɔwa u nɛɛ, a gɔɔ woorun yãnu dokeo kpa a n sãa nge a nuki sankire. A ku turare gaa doke. A n gesi sãa nge wi u gɔɔ sɔ n tɛ. ³ À n kua mɛ, kpa a da sina bokon mi, a nùn sɔ ye kon nun sɔ kpuro.

Ma u nùn sɔɔwa ye u koo gere. ⁴ Ma kurɔ wi, u seewa u da u ka sina boko gari yi ko. Ye u tura mi, yera u yiira u wiru tem girari u nɛɛ, yinni, a man faaba koowo.

⁵ Yera sina boko u nùn bikia u nɛɛ, mba n kua.

Ma u wisa u nɛɛ, yinni, wee, nɛ gɔminiwa. Nɛn durɔ u gu, ⁶ u man bibu yiru deria. Bii bera ba sanna gberɔ. Saa ye sɔɔ, goo sari ben turuku u sere bu yakiana. Ma turo u win winsim so u go. ⁷ Tɛ wee, nɛn bweseru ta man seesi ta nɛɛ, n bu wi u win winsim go mi nɔmu sɔndio bu maa nùn go, yèn sɔ u win winsim yem yari. Wee, nà n bu bii wi nɔmu sɔndia, na n maa bii goo mɔ wi u koo nɛn durɔn tubi di, kpa win bweseru tu gbi.

⁸ Ma sina boko u kurɔ wi sɔɔwa u nɛɛ, a gina wio. Kon nɛn bwãabu sɔ bu da bu nun wunɛn gari yi wunana.

⁹ Ma kurō wi, u nùn wisa u nēē, yinni, baa bà n koo goo taarē wē, nē ka nen tondon yenugiba ba koo taarē wē, n n̄ wunē ka wunen bwāabu.

¹⁰ Sina boko u nùn sōwa u nēē, goo ù n wunen kōsa gerua, a ka nùn na mini. Saa yera yēro kun maa nun babamō.

¹¹ Ma kurō wi, u nēē, a man nō m̄wēru kuo ka Yinni Gusunōn yīsiru, ma a n̄ derimō be ba bii win m̄ru kōsiamō bu maa kōsa sosi bu nen bii wi u tie go.

Yera sina boko u nùn wisa u nēē, sere ka Yinni Gusunōn wāaru, wunen bii wi, baa win wirun seri tia kun w̄rimō.

¹² Ma kurō wi, u nēē, yinni, a de n maa gari fiiko gere.

Yera sina boko u nēē, a geruo.

¹³ Ma u nēē, yinni, mban sōna a kōsa yeni m̄ ye ya Gusunōn t̄mbu waamō. A dera wunen tiin bii u kpikiru woo wunen sō. Tē, wunen gari yi a gerua mi, wuna yi ka yā. ¹⁴ Tilasiwa besen baawure u ka gbi sō teeru kpa sa n s̄a nge nim mē mu yari tem sō, mē ba n̄ kpē bu maa gura. Adama Gusunō kun kī Abusalōmu u gbi tē. U kīwa u ḡsirama kpikirun di u n wāa win b̄kuō. ¹⁵ Yinni, ye na ka na wunen mi, na nun gari yini kpuro sōwa, nen t̄mba ba man berum tia. Yera na nēē, kon na n nun yi sō. S̄r̄akudo kaa nen gere wura. ¹⁶ Kpa a sun w̄ra nē ka nen bii be ba kasu bu sun gon n̄man di, be, be ba n̄ kī sa n maa baa m̄ tem mē Gusunō u sun wē sō. ¹⁷ Na tii sōwa na nēē, wunen gari yi koo man nukuru yemiasia. Domi na nun m̄erawa nge Gusunōn ḡrado wi u kōsa ka gean wunanō yē. Kpa Gusunō wunen Yinni u n wāa ka wunē.

¹⁸ Ma sina boko u kurō wi sōwa u nēē, na kī n nun gāanu bikia. A ku man weesu kua a yen gaa bere.

Ma kurō wi, u nēē, yinni, a geruo.

¹⁹ Yera sina boko u nēē, n n̄ Yoabuwa u nun yeniba sōwa?

Kurɔ wi, u nùn wisa u nɛɛ, yinni, sere ka wunen wāaru, ye a gerua mi, ya sāawa gem. Wunen bɔɔ Yoabuwa u man gari yi sɔɔwa u nɛɛ, n na n nun sɔ. ²⁰ U ye kuawa n wa gari yi kpuro yi ka wēra. Wee, a maa bwisi mɔ nge Gusunɔn gɔrado a n ka yē ye ya kooramɔ handuniaɔ.

²¹ Yen biru Dafidi sina boko u da u Yoabu sɔɔwa u nɛɛ, to, kon ko nge mɛ a kī. A doo a nen bii Abusalɔmu wi gɔsiamɔ.

²² Yera Yoabu u nùn kpuna ka bɛɛɛ u nùn siara. Ma u gerua u nɛɛ, yinni, gisɔra na wa ma a ka man nɔnu geu mɛɛra. Domi a nɛɛ, kaa ko ye na nun kana.

²³ Ma Yoabu u seewa u da Gesuriɔ Abusalɔmun mi, u ka nùn wurama Yerusalemuɔ. ²⁴ Ye ba tunuma, sina boko u nɛɛ, a de u da u sina win yenuɔ. A ku de u na nen mi.

Ma Abusalɔmu u da win yenuɔ, u n de sina bokon mi.

Abusalɔmu ka Dafidi ba dora

²⁵ Abusalɔmu wi, durɔ burɔn tiiwa. Goo sari Isireliba sɔɔ wi u yīsiru yara buram mɛn saabu. Saa win naa tararun di sere ka win wirɔ, gam sari mi kaa kpaka wa.

²⁶ Wɔɔ ka wɔɔwa u ra win seri kɔni. Domi saa yera yi ra nùn bunie too. Win seri yi ba kɔna mi, yin bunum mu ra kilo yiru kere. ²⁷ Bii tɔn durɔbu itawa u mara ka bii tɔn kurɔ turo. Win yīsira Tamaa. U sāawa kurɔ burɔn tii.

²⁸ Abusalɔmu wi, u kuawa wɔɔ yiru Yerusalemuɔ, u n sina boko waare. ²⁹ Yera u Yoabu sokusia u na u nùn gɔri sina bokon mi. Adama Yoabu u yina u na. Ma u kpam wure u nùn sokusia. Ka mɛ, u yina u na. ³⁰ Ma Abusalɔmu u win bwāabu sɔɔwa u nɛɛ, Yoabun gberu wee nɛgirun bɔkuɔ. U maa dīanu mɔ mi. I doo i win gbee te dɔɔ mɛni.

Ma ba da ba tu dɔɔ mɛni. ³¹ Yera Yoabu u seewa u da Abusalɔmun mi, u nùn bikia u nɛɛ, mba n kua wunen bwāabu ba ka da ba nen gberu dɔɔ mɛni.

³² Abusalɔmu u nùn wisa u nɛɛ, domi na nun sokusia na nɛɛ, a na n nun gɔri sina bokon mi, kpa a nùn bikia mban

sõna u dera na wurama Gesurin di. Domi n daa sanə na n woo mi gia. Tē na kī su waana ne ka sina boko. Taare gaa yà n man wāasi, kpa u man go.

³³ Ma Yoabu u da sina bokon mi, u nùn gari yi tusia. Yera sina boko u Abusalömu sokusia. Ye u tunuma win mi, u kpuna ka beere. Ma sina boko u nùn tǎbura u bókasi.

Abusalömu u nia sãa

u sina boko bandu mwaari

15

¹ Yen biru Abusalömu u da u tabu keke kasu ka dumi ka tǎmbu weeraakuru be ba ra n nùn gbiiye mi u dǎo. ² U ra sewa buru buru yellu u n wāa wuun duu yerǎ. Goo ù n sarǎ u siribu dǎo sina bokon mi, yera u ra yēro yōrasie u nùn bikia u nee, bwese kera yeren min diya a yarima.

Ù n nùn wisa u nee, u yarimawa Isireliban bwese kera kasan di, ³ kpa Abusalömu u nùn sǎ u nee, a wunen gem mǎ, adama à n da sina bokon mi, goo kun nun swaa dakimǎ.

⁴ Kpa u n kpa mǎ, bà n man kua siri kowo tem me sǎo, baawure wi u siribu na nen mi, kon nùn siriawa dee dee.

⁵ Mi u yǎ wuun duu yerǎ, goo ù n na win mi, u nùn kpuna u ka nun beere wē, u ra nǎmu demiewa u yēro nene u bókasi.

⁶ Nge meya Abusalömu u Isireliba kpuro kua be ba siribu daamǎ sina bokon mi. Ma ba tii wesia win mi gia.

⁷ Ye n kua wǎo nne, yera Abusalömu u sina boko Dafidi sǎowa u nee, na nun kanamǎ, a de n da Heboroniǎ n ko yèn nǎo mwēeru na Yinni Gusunǎ kua. ⁸ Domi sanam me na wāa Gesuriǎ, Sirin temǎ, na nee, ma Yinni Gusunǎ u ka man wurama baani ka gem, kon nùn yākunu kua Heboroniǎ.

⁹ Ma sina boko u nee, a doo ka bǎri yendu.

Ma Abusalōmu u seewa u da Heboroni mi. ¹⁰ Min diya u tōmbu gōra gōra asiri sōō Isireliban bwesenu kpuro sōō, u nēē, bu be sō, bā n kākāagin swīi nua, bu kuuki koowo kpa bu kpara bu nēē, Abusalōmu u bandu di Heboroniō.

¹¹ Ma u tōmbu goobu (200) kana Yerusalemun di, ba ka nùn da Heboroni mi. Adama ba ò yē ye u nia sāa win gōruō.

¹² Sanam mē u yākuru mō, yera u dera ba da Gilōō ba Ahitofeli, Dafidin bwisi kēō kasuma. Yera Abusalōmun nia ye u sāa mi, ya dam kua. Tōn be ba ka nùn yōra ba dabiamō gem gem.

Dafidi u kpikuru sua Yerusalemun di

¹³ Yera goo u na u Dafidi sōōwa u nēē, Isireliban dabira ba tii wesia Abusalōmun mi.

¹⁴ Ma Dafidi u win bwāa be ba ka nùn wāa Yerusalemūō sōōwa u nēē, ñ n mēn na, i seewo su kpikuru su. Ma n kun mē, bēsen goo kun kisiramō Abusalōmun nōman di. I wasi suo su doona, u ku raa sun deema mini u sun wahala doke. Kpa u wuu ge wōri u gen tōmbu go.

¹⁵ Yera win bwāa be, ba gerua ba nēē, ye a kī kpuro, yinni, yera sa ko ko.

¹⁶ Ma sina boko u swaa wōri, ka win yēnugibu. Adama u dera win ban sina kurōbu wōkuru ba sina ba sina kpaaru kōsu.

¹⁷ Saa ye sina boko u yariō, yera win tōmbu kpuro ba nùn swīi. Ma ba da ba yōra sere wuun yēnu dāaku gagun bōkuō. ¹⁸ Ma win bwāabu kpuro ka Keretiba ka Pelētiba ba nùn sararimō ka sere maa tōmbu nata (600) be ba nùn swīima Gatin di ba sara ba da win wuswaaō. ¹⁹ Ma sina boko u Itai, Gatigii sōōwa u nēē, mban sōna a ka sun swīi. A gōsiro a sina Abusalōmu u nun deema. Domi wunē sōōwa. Yen biru ba ka nun nawa saa wunen tem di. ²⁰ Sōō mēē tera a tunuma, kpa na n ka nun yaayaare mō gisō? Nēn tii na ò yē mi na dōō. Ñ n mēn na, a gōsiro ka

wunen tən be ba nun swīi, kpa Yinni Gusunən durom ka win bərəkiniuru ta n ka nun wāa.

²¹ Adama Itai u sina boko wisa u nεε, sere ka Yinni Gusunən wāaru ka maa wunen tiin wāaru, yinni, yam kpuro mi a wāa, baa n̄ n gəə səən na, miya ko na n maa wāa.

²² Ma Dafidi u n̄n sḏowa u nεε, n̄ n mēn na, a gbiiyo su da.

Ma Itai, Gatigii wi, u gbia ka win tabu kowobu ka sere ben yenugibu kpuro. ²³ Saa ye tən be, ba sarə ba doonə, yera tem mēn tambu ba wuri wure. Ma sina boko ka win tambu kpuro ba daa te ba m̄ Sedoroni tḡbura ba doona gbaburun bera gia. ²⁴ Yāku kowo Sadaku u maa wāa mi ka Lefi be ba Yinni Gusunən woodan kpakororu sḏowa. Ba tu sḡbia ba yi. Ma yāku kowo Abiataa u yākuru m̄ sere tən be kpuro ba ka yara wuun di ba kpa.

²⁵ Ye ba yākuru kua ba kpa, yera sina boko u Sadaku sḏowa u nεε, a Yinni Gusunən woodan kpakoro te suo a ka wura wuuə. Yinni Gusunə ù n man durom kua, u koo de n wurama kpa n maa tu wa ten wāa yerə. ²⁶ Adama ù n nεε, u man yinawa, to, nε wee! U man kuo nge mε u kī.

²⁷ Ma u kram n̄n sḏowa u nεε, a wa? A wuro ka bəri yendu, ka wunen bii Akimasi ka Abiataa ka win bii Yonatam. ²⁸ Wee, kon yḡra daa ten tḡbura yerə gbaburu mini, sere a ka man labaari sḏoma.

²⁹ Nge meya Sadaku ka Abiataa ba ka Yinni Gusunən kpakoro te wura Yerusalemuə. Ma ba sina mi.

Dafidi u Usai gəra

u ka Abusaləmun kpunaa gia

asiri sḡ

³⁰ Ma Dafidi u Olifin guuru yḡmḡ ka swīi u yasa wiru wukiri, u sīimḡ ka naa dirusu. Nge meya win bwāa be ba ka n̄n dḡə ba maa kua. Ba guu te yḡmḡ ka swīi ba

yasi wiru wukiri. ³¹ N deema goo u raa Dafidi s̄ōwa u n̄e, Ahitofeli u w̄a ka Abusalōmu, t̄n be ba sina boko seesi s̄ō. Ma Dafidi u Yinni Gusunō kana u n̄e, u de Ahitofelin bwisi yi u Abusalōmu k̄ēmō mi, yi ko asansi sarirugii. ³² Sanam m̄e Dafidi u tura guuru w̄ollō mi ba ra Gusunō s̄a, u deema Usai Aakigii u w̄a mi, u n̄n mara u yabe k̄iasu sebua. Ma win wira tua s̄a u ka win nuku sankiranu s̄ōsi. ³³ Ma Dafidi u n̄n s̄ōwa u n̄e, s̄a n da sannu, ya ñ man somimō. ³⁴ Ñ n men na, a ḡsiro wuuō kpa a da a Abusalōmu s̄ ma kaa ko win b̄ō nge m̄e a raa s̄a win tondon b̄ō. Nge m̄eya kaa man somi à n Ahitofelin bwisi kam koosiamō. ³⁵ Ȳāku kowobu Sadaku ka Abiataa ba w̄a mi ka wun̄e. Gari yi a nua saa sunō Abusalōmun yenun di kpuro, a doo a bu yi s̄. ³⁶ Wee, ben bibu yiru Akimasi, Sadakun bii ka Yonatam Abiataan bii ba maa w̄a mi. Beya kaa ḡrima bu na bu man s̄ ye a nua kpuro.

³⁷ Ma Usai, Dafidin b̄ō wi, u wura Yerusalemuō. Saa yera Abusalōmun tii u maa tunuma mi.

Dafidi ka Siba

16

¹ Saa ye Dafidi u saram wee, u guu ten wii kpiiru deri kese, yera Siba, M̄efibosetin s̄m kowo u kurama Dafidin wuswaaō ka ket̄ekunu yiru ni u p̄e goobu (200) sobi ka res̄em swaanu wunōbu (100) ka maa d̄a binu ganun swaanu wunōbu ka sere tam m̄e ba doke ḡnan b̄ō bakaru s̄ō. ² Ma sina boko u Siba bikia u n̄e, mba yeniba.

Ma Siba u n̄n wisa u n̄e, yinni, ket̄eku nini, nu s̄awa ni wunen yenugibu ba koo s̄ni. P̄e yeni ka d̄a bii nini, ya s̄awa ye wunen tabu kowobu ba koo di. Be ba maa wasira ḡbaburō, tam meniwa ba koo nō, kpa bu dam wa.

³ Sina boko u kpam bikia u n̄e, M̄efiboseti wunen yinnin debubu maa ni?

Ma Siba u nɛɛ, u wāa Yerusalemuɔ. Domi u nɛɛ, gisɔra Isireliba ba koo nùn win debun bandu wesia.

⁴ Sina boko u nùn sɔɔwa u nɛɛ, tɛ, ye Mefiboseti u raa mɔ, ya kua wunɛgia.

Ma Siba u kpuna u nùn bɛɛrɛ wɛ u nɛɛ, na siara, yinni, ye a ka man durom meni kua.

*Sime*i u Dafidi wɔmmɔ

⁵⁻⁶ Ye sina boko Dafidi u tunuma Bahurimuɔ, yera Sɔɔlun dusi goo wi ba mɔ Sime*i*, Geran bii, u yarima wuu gen min di, u kpenu sua u Dafidi ka win sina asakpɔbu kasukumɔ, baa mɛ Dafidin tabu durɔbu ka win tɔmbu ba wāa win nɔm geuɔ ka win nɔm dwarɔ. Ma u nùn wɔmmɔ,

⁷ u mɔ, a doonɔ, a doonɔ, tɔn gowo wunɛ, kam wunɛ.

⁸ Gusunɔ u nun mɔru kɔsie, ma u ban te sua u wunen bii Abusalɔmu nɔmu beria yèn sɔ a Sɔɔlun yenugibu go ma a bandu di win ayerɔ. Wee tɛ, a wɔnwɔndu soore, meya n maa ka nun wā, domi wunɛ tɔn gowowa.

⁹ Yera Abisai, Seruyan bii, u sina boko sɔɔwa u nɛɛ, yinni, mban sɔna bɔɔ goo teni ta ka nun wɔmmɔ mɛ. A de n da n nùn wiru bura.

¹⁰ Ma Dafidi u nɛɛ, ya ñ bɛɛ wa, bɛɛ Seruyan bibu. Durɔ wi, ù n man wɔmmɔ yèn sɔ Yinni Gusunɔ u nɛɛ u ko mɛ, wara koo nùn yinari. ¹¹ Ma u Abisai ka win bwāabu kpuro sɔɔwa u nɛɛ, wee, nen tiin bii wi na mara, u kī u man go. Kaa sere gere Benyamɛɛ wini? Ñ n men na, i de u man wɔmɛ, Yinni Gusunɔ ù n nùn sɔɔwa mɛ. ¹² Sɔrɔkudo Yinni Gusunɔ u koo nen wɔnwɔndu wa kpa u kɔsa ye gɔsia gea.

¹³ Ye Dafidi u seewa u win swaa wɔri u doonɔ ka win tɔmbu, yera Sime*i* u sīimɔ guu ten yɛsɔ u bu bɛwe u bu kpenu kasukumɔ, u bu yanim wisimɔ, u Dafidi wɔnsimɔ.

¹⁴ Ye sina boko ka win tɔn be, ba tura Yuudenin daarɔ, ba wasira gem gem. Ma ba wɛra mi.

*Abusal*ɔmu u wāa

Yerusalemuo

¹⁵ Abusalõmu u tunuma Yerusalemuo ka Isireliba dabinu. Ahitofeli u maa wãa ka be. ¹⁶ Sanam me Usai Aakigii, Dafidin bõrõ u tunuma Abusalõmun mi, yera u gerua u nee, sina boko, wunen hunde yu dakaa da.

¹⁷ Ma Abusalõmu u nùn sãowa u nee, mba n kua a ñ ka wãa wunen bõrõ Dafidin wuurõ. Nge meya a ka nùn kïru sãõsimõ?

¹⁸ Usai u nùn wisa u nee, n ñ men baa. Domi wi Yinni Gusunõ ka tøn beni ka Isireliba kpuro ba gõsa, wigiwa na sãa. Wiya na kon maa ka yõra. ¹⁹ Yen biru n ñ wuna win bii? Nge me na raa wunen tundo sãwa, nge meya kon maa nun sã.

Abusalõmu

u ka Dafidin kurõbu kpuna

²⁰ Yera Abusalõmu u Ahitofeli sãowa u nee, i wesianõ sannu kpa i gere ye sa ko ko.

²¹ Ma Ahitofeli u Abusalõmu sãowa u nee, a doo a ka wunen tondon kurõ be ba sina kpaaru kõsu mi kpuna. Saa ye sõra Isireliba kpuro ba koo gia ma a ka wunen tundo wi karanawa mam mam. Kpa be ba ka nun wãa kpuro bu ka nun yõra dim dim.

²² Ma ba Abusalõmu kuru gira dii tẽera wõlõ, ma u ka win tondon kurõ be menna Isireli ben nõni biru.

²³ N deema saa ye sã, ba ra n Ahitofelin gari garisiwa nge Gusunõn tiin gere. Meya Abusalõmu ka Dafidin tii ba ra n yi garisi.

Usai u Ahitofelin kpunaa

sanka

17

¹ Yen biru Ahitofeli u Abusalõmu sãowa u nee, a de n tõmbu nõrõbun suba wõkura yiru (12.000) gõsi kpa n Dafidi naa swii wõku te. ² Saa ye sã, u ko n wasire, u ñ

ko n maa dam gam mɔ, kpa n nùn nare. Win tɔmbu bà n yarina ba nùn ðeri wi turo, kpa n nùn sēre n go. ³ Mɛsuma kon ko Isireliba kpuro bu ka wurama wunen mi. Domi wi a kasu mi, sà n nùn nɔma tura, be kpuro ba koo wurama wunen mi, kpa ba n wãa bəri yendu sɔɔ.

⁴ Ma gari yi, yi Abusalɔmu ka Isireliban guro gurobu kpuro dore. ⁵ Adama Abusalɔmu u nɛɛ, bu Usai Aakigii sokuma kpa bu maa nɔ ye win tii koo gere.

⁶ Ye Usai u tunuma Abusalɔmun mi, ma Abusalɔmu u nùn sɔɔwa u nɛɛ, ameniwa Ahitofeli u gerua. Ya nun wēre su ko mɛ? Nge amɔna a wa.

⁷ Usai u nɛɛ, Ahitofelin bwisi yi u nun kēmɔ mini gisɔ, yi ñ bwisi gee. ⁸ Wunen tii, a wunen tundo ka win tɔmbu yē ma ba sãawa tabu durɔbu. Ba kɔruawa nge gbeeku yaa gɔba ye ba binu mwaari. Yen biru a yē ma wunen tundo wi, u sãawa tabun saria yēro. U ñ wuramɔ u kpuna ka tɔn be sannu. ⁹ Wee à n da tē, u kukua kpee wɔru gagu sɔɔ, ñ kun mɛ yam gam. Win tɔmbu bà n gbia ba sun wɔri, ma ba besen gabu go, wi u ye nua, u koo nɛɛ, wee, ba Abusalɔmun tɔmbu go go. ¹⁰ Saa ye sɔɔ, besen suunu sɔɔ, baa goo ù n sãa tabu durɔ, ma u wɔrugɔru mɔ nge gbee sunɔ, yēro koo bɛrum duura. Domi Isireliba kpuro ba yē ma wunen tundo u sãa tabu durɔ. Mɛya u maa tabu kowo damgibu mɔ. ¹¹ Bwisi yi na mɔ kon nun kē wee. A de Isireliba kpuro be ba wãa Danun di sere ka Beri Sebɔ bu menna ba n dabi nge yani sɛeri nim wɔkun goorɔ kpa wunen tii a n bu gbiye i ka taa bi da. ¹² Kpa su bu wɔri subaru sɔɔ mi ba gesi wãa su bu wukiri mam mam nge mɛ ðirum mu ra yakasu wukiri. Sà n kua mɛ, ben goo kun kisiramɔ baa sunɔn tii. ¹³ Bà n dua wuu gagu sɔɔ ba kukua, Isireliba kpuro ba koo wuu ge wɔri bu gen gani wēɛ sɔre bu gawa bu suriri kpa bu gen kpenu gura bu da bu sure wɔwa sɔɔ. Baa gen kpee teera kun tiaramɔ.

¹⁴ Ma Abusalōmu ka win tambu ba nεε, Usai Aakigiin bwisi yi, yi Ahitofeligii kere.

N deema Yinni Gusunōwa u kī u Ahitofelin bwisi gee yi sīiya kpa kōsa yu Abusalōmu deema.

Ba Dafidi bwisi kā u ka duka

¹⁵ Yera Usai u da u Sadōku ka Abiataa yāku kowo be sōōwa u nεε, meni ka meniwa Ahitofeli u Abusalōmu ka Isireliban guro gurobu bwisi kā. Ma nε, na maa bu sōōwa meni ka meni. ¹⁶ Yen sō, a goo gario tē Dafidin mi, u nūn sō u ku raa kpuna daa ten tōbura yerō gbaburu mi, wōku te. U tōburo u doona ka win tambu kpa bu ku raa bu nōma turi bu go.

¹⁷ N deema saa ye sō, Yonatam ka Akimasi ba wāa Eni Rogeliō domi ba ñ kākō bu du wuuō goo u bu wa. Yen sōna ba ra wōndia goo gari ben mi, u bu sō kpuro ye ya kooramō, kpa be maa bu da bu Dafidi sina boko sō. ¹⁸ Adama sō teeru, aluwaasi goo u bu wa ma u da u Abusalōmu sōōwa. Yen sōna ba seewa fuuku fuuku, ba yakura ba da durō goon yenuō Bahurimuō. N deema durō wi, u dōkō mō win yenu yaaraō. Ma ba dua ye sō ba kukua. ¹⁹ Yera durō win kurō u bekuru garu sua u ka dōkō ye wukiri ma u dobi yi ba sura tēria ten wōllō kpa bu ku ka gia ma ba wāa mi. ²⁰ Ye Abusalōmun bwāaba da yenu mi, yera ba kurō wi bikia ba nεε, mana Akimasi ka Yonatam ba wāa.

Ma kurō wi, u bu wisa u nεε, ba daa piibu geni tōbura ba doona.

Ba bu kasu kasu ba ñ wa. Ma ba gōsira Yerusalemuō. ²¹ Ye ba doona ba kpa, yera Yonatam ka Akimasi ba yarima dōkō yen min di, ba da ba Dafidi gari yi sōōwa ba nεε, u seewo fuuku ka win tambu bu daa te tōbura bu doona. Domi ameniwa Ahitofeli u Abusalōmu bwisi kā win sō.

²² Ye Dafidi u gari yi nua, ma u seewa ka win tōmbu u Yuudenin daa te tōbura. Be kpurowa ba doona yam mu sere sāra.

²³ Ye Ahitofeli u wa ba ñ ka win gari sōmburu kue, yera u win keteku gaari bōkua u sīa win wuuō, u da win tiin yenuō u win yenugibu saaria kpuro mē ba koo koosina. Yen biru u win tii soora doke u gu. Ma ba nūn sikua win baaban sikirō.

Dafidi u wāa Mahanaimuō

²⁴ Ye Dafidi u tura Mahanaimuō, saa yera, Abusalōmu u Yuudenin daaru tōburama, wi ka win tōmbu kpuro. ²⁵ U Amasa kua win tabu sunō Yoabun ayerō. Amasan tundon yīsira Yitira, Isireli *. Win merowa Abigali, Nakasin bii. Wi ka Seruya, Yoabun mero ba sāawa mōō ka wōnō.

²⁶ Abusalōmu ka win tōmbu ba ben sansani girawa Galadin temō.

²⁷ Saa yē sōō Dafidi u wāa Mahanaimuō, yera Sobi, Nakasin bii, wi u sāa Amōniban bweseru saa Raban di, ka Makiri Amiēlin bii saa Lodebaan di, ka Baasilai, Galadigii, saa Rogelimun di, ²⁸ ba ka Dafidi kpin yenu naawa ka gbēē basilaba, ka wekenu, ka maa dīanu. Niya alikama ka əsu, ka som, ka gbere wōōranu ka swii ka dāsi ka sōki yi ba sōnwa, ²⁹ ka tim, ka naa bogum ka yāa yaa, ka gasanu. Domi ba nēē, gōōru ka nim nōru ka wasiraru, ya ko n tōn be wahala koome gbaburun di.

Ba Abusalōmun tabu kowobu

kamia

18

¹ Yen biru Dafidi u seewa u win tabu kowobu gara be ba ka nūn wāa. Yera u bu kua wuu wuuka tōmbu nōrōm

* ^{17:25} Isireli - Bandun Gari I, 2:17 sōō ba nēē, Yitira u sāawa Isimeēli.

nārām (1.000) ka wunām wunām (100), wuu nin baatere ka ten wirugii. ² Ma u tən be bōnu kua suba ita. U sube teeru sua u Yoabu Seruyan bii nōmu beria. U maa sube tee teni sua u Abisai, Yoabun wōnō nōmu beria. Tee te ta maa tie, ma u Itai Gatigii wē. Ma u bu sōwa u nē, nēn tii, kon ka bē da tabu gberō.

³ Ma ba nūn sōwa ba nē, a ku ka sun da. Domi yiberēba bā n sun wōri sa duki mō, ya n ko n bu gāanu sāa, baa bā n bēsen bōnu go. Adama wunē, bā n nun nōma tura, a sāawa nge bēsen nārōbun suba wākuru (10.000). Yen sō, n sanō a n sō wuuō kpa a n ka sun somimamō.

⁴ Ma sina boko u bu sōwa u nē, ye ya bē wēre, yeya kon ko.

Ma u da u yō gbāra kōnnōn bōkuō saa ye tabu kowobu ba yariō wuu wuuka, gabu wunām wunām, gabu maa nārām nārām (1.000). ⁵ Sina boko u Yoabu ka Abisai ka Itai wooda yeni wē u nē, i ku ka Abusalōmu bii aluwaasi wi bōōbōm ko, i n yē i man kīn na.

Ma tōmbu kpuro ba sina bokon woodan gari yi nua yi u wirugii be sōwa Abusalōmun sō.

⁶ Yera ba yara ba da tabu gberō bu ka Isireli be ba Abusalōmu swīi yinna. Ma ba sannō wōrina Efaraimun sōōwō. ⁷ Dāa sōō miya Dafidin tən be, ba Abusalōmugibu go go. Tōmbu nārōbun suba yenda (20.000) ba go dōma te. ⁸ Ma taa bi, bu teria tem mē kpuro sōō. Tən be ba kam kua dāa sōō ge sōō, ba kere be ba nōma tura ba go.

Yoabu u Abusalōmu go

⁹ Wee ye ya Abusalōmu deema. U kurama Dafidin tabu kowobun wuswaāō u win keteku sōni. Yera keteku ge, ga ka nūn dua dāa bakaru garun kōkōrō. Miya dāa ten kāasa gaa ya win seri sōre ma keteku ge, ga doona ga nūn deri mi, u sāare, u n ka wōllu, u n maa ka tem. ¹⁰ Ye Dafidin

tāmbun turo u nùn wa, ma u da u Yoabu sǎwa u nεε, wee, na Abusalǎmu wa u sǎare dǎru garun kǎkǎrǎ.

¹¹ Yoabu u durǎ wi sǎwa u nεε, ye a nùn wa mε, mba n kua a ñ ka nùn so a sure, kpa n da nun sii geesun gobi wǎkuru kē ka kpaka.

¹² Ma durǎ wi, u Yoabu wisa u nεε, baa nà n sii geesun gobi nǎrǎbu (1.000) wa, na ñ sina bokon bii nǎmu sǎndimǎ. Domi sa nǎmǎ sanam mε sina boko u wunε ka Abisai ka Itai wooda wεmǎ u nεε, i ku ka win bii Abusalǎmu bǎbǎm ko. ¹³ Yen biru nà n wooda ye sara na nùn go, wunen tii a ñ ka man yǎramǎ. Gǎanu maa sari ni nu sina boko berue.

¹⁴ Ma Yoabu nεε, na ñ maa yǎramǎ kam sǎw n ka tε ka wunen gari yi.

Yera u deki ita sua yi yi nǎw sǎu sǎa u da mi dǎa te, ta Abusalǎmu sǎre. Ma u nùn yi sǎkura win sǎndun deedeerǎ sanam mε u ñ gina gǎw kpa. ¹⁵ Ma aluwaasi wǎku te ta Yoabun tabu yǎnu sǎwa ba Abusalǎmu kooro bure ba so ba dakura.

¹⁶ Yera Yoabu u dera ba kǎba so win tǎmbu bu ka wurama bu ku maa Abusalǎmun tǎmbu naa swīi. ¹⁷ Ma ba Abusalǎmun goru sua ba kpēε wǎru bǎkǎ gagu sǎw dǎa sǎw mi. Yera ba kpenu mennu ba suba win goo ten wǎllǎ ba nin takaru kua. Isireli be ba raa Abusalǎmu swīi kpuro ba duki yarina. Ben baawure u wura win yenuw.

¹⁸ N deema sanam mε Abusalǎmu u wǎa wǎaru sǎw, u tii gana gaa bania ka kpenu wǎwa sǎw ye ba sokumǎ sina bokogia. U ye kuawa ba n ka nùn yaaye, domi u nεε, u ñ bii mara wi u koo de ba n nùn yaaye. Yen sǎna u gana ye soka ka win tiin yīsiru. Yera ba sokumǎ sere ka gisǎ Abusalǎmun yaayatia.

Ba Dafidi Abusalǎmun gǎw

sǎwa

¹⁹ Akimasi, Sadəkun bii, u Yoabu sɔ̄wa u nɛɛ, a de n duka da n sina boko labaari dora yeni sɔ̄, ma Yinni Gusunɔ̄ u nùn wɔra win yiberɛban nɔman di.

²⁰ Ma Yoabu u nùn sɔ̄wa u nɛɛ, a ñ ka labaari ye dɔɔ gisɔ̄. A de sere sanam gam domi sina bokon biiwa u gu.

²¹ Yera Yoabu u yoo Kusigii wi u ka bu wãa mi sɔ̄wa u nɛɛ, a doo a sina boko sɔ̄ ye a wa ka wunen nɔni.

Ma durɔ̄ wi, u kpuna Yoabun wuswaaɔ̄ u nùn beɛɛ wɛ̄. Yen biru u seewa u duka da. ²² Akimasi, Sadəkun bii wi, u kpam Yoabu sɔ̄wa u nɛɛ, a de n Kusigii wi swii biruɔ̄ baa ñ n yen mɛren na.

Ma Yoabu u nɛɛ, nen bii, mban sɔ̄na a kī a da, domi labaari yeni, ya ñ nun arufaani gaa wɛ̄ɛmɔ̄ à n ye sina boko sɔ̄wa.

²³ Ma Akimasi u nɛɛ, baa ñ n yen mɛren na, ka mɛ, na kon dawa.

Yoabu u nɛɛ, ñ n mɛn na, a doo.

Ma Akimasi u kpa ka Yuudenin wɔwa gia u Kusigii wi gbiiri.

²⁴ Saa ye sɔ̄ɔ, Dafidi u sɔ̄ wuun gbāraran kɔnnɔsu yirun baa sɔ̄ɔ. N deema wuun kɔso u yɔ̄wa dii tɛɛran wɔllɔ gbāraran kɔnnɔn deedeeru. Ye u wiru seeya, yera u wa wee, goo u duka mɔ̄ u wee wi turo. ²⁵ Yera u nɔɔgiru sua u sina boko sɔ̄wa u nɛɛ, goo wɔɔ u wee!

Ma sina boko u nɛɛ, ñ n tɔn turon na, labaari dora u ka wee.

Saa ye sɔ̄ɔ, durɔ̄ wi, u turuku mɔ̄. ²⁶ Ma kɔso wi, u maa goo wa u wee. Yera u kpam nɔɔgiru sua kɔnnɔn bera gia u nɛɛ, goo wɔɔ u maa duka mɔ̄ u wee!

Sina boko u nùn wisa u nɛɛ, labaari dora win tii u maa ka wee.

²⁷ Kɔso wi, u nɛɛ, wi u gbia mi, win duku naasu su ka Akimasi, Sadəkun biigisu weene.

Ma sina boko u nɛɛ, tɔn geowa. Labaari gea u ka sisi.

²⁸ Ye Akimasi u turuku kua, yera u nɔɔgiru sua ka dam u nɛɛ, sina boko, wunɛ ka baruka!

Ma u nùn kpuna u gerua u nɛɛ, su Gusunɔ wunen Yinni siara ye u ka wunɛ nen yinni wɔra be ba nun seesimɔn nɔman di.

²⁹ Ma sina boko u bikia u nɛɛ, Abusalɔmu bii aluwaasi wi, u wãa alafia sɔɔ?

Akimasi u nùn wisa u nɛɛ, yinni, sanam mɛ Yoabu u nɛ ka wunen sɔmɔ Kusigii wi gɔrima, saa yera na tɔn dabinun wurenu nua, adama na ñ yɛ mba n kua.

³⁰ Ma sina boko u nùn sɔɔwa u nɛɛ, a desiro minin di a yɔra giɔ.

Yera Akimasi u desira u da u yɔra mi. ³¹ Saa yera Kusigii wi, u maa tunuma sina bokon mi, ma u nùn sɔɔwa u nɛɛ, nen yinni sina boko, a swaa dakiɔ a labaari dora nɔ. Gisɔ Yinni Gusunɔ u nun siria u nun wɔra be ba nun seesimɔ kpuron nɔman di.

³² Sina boko u Kusigii wi bikia u nɛɛ, Abusalɔmu, bii aluwaasi wi, u wãa alafia sɔɔ?

Kusigii wi, u wisa u nɛɛ, nge mɛ n bii aluwaasi wi kua, Gusunɔ u de n wunen yibereba ka be ba nun seesimɔ kpuro kua mɛ.

Dafidin nuku sankiranu

19

¹ Ma gari yi, yi sina boko wurura. Yera u seewa u yɔɔwa gb̄ararun gidambisa wɔllɔ. Miya u wãa u sirene u sumɔ u mɔ, nen bii Abusalɔmu, nen bii. Nà n daa gu wunen ayerɔ, ya sanɔ bo. Nen bii Abusalɔmu, nen bii.

² Yera ba da ba Yoabu sɔɔwa ba nɛɛ, wee sina boko u sumɔ u kɔpa wɔri mɔ Abusalɔmun sɔ.

³ Dɔma ten nasara ye, ya gɔsirawa nuku sankiranu Dafidin tɔmbu kpuron mi. Domi ba nua ma u sumɔ win bii gɔɔn sɔ. ⁴ Ma tɔn be kpuro ba gɔsirama tabu gberun di ba

dua wuuɔ ka sekuru dɔma te, nge be ba duki yakikirama tabu gberun di. ⁵ Sina boko u win wuswaa wukiri u wura m̀ t̃a t̃a u m̀, nen bii Abusalɔmu, Abusalɔmu nen bii, nen bii.

⁶ Ye Yoabu u tunuma, yera u da u sina boko deema yenu sɔwɔ. Ma u ǹn sɔwa u n̄ε, wee a bese wunen bw̃abu kpuro sekuru doke gisɔ bese be sa wunε ka wunen bibu kpuro faaba kua ka wunen kurɔbu kpuro. ⁷ Sa wa wee a wunen yiberɛba k̄i ma a be ba nun k̄i tusa. Domi a sun sɔsi gisɔ ma bese wunen bw̃abu ka besen wirugibu sa n̄ s̄a g̃anu wunen n̄ni sɔ. T̄ε na gia ma Abusalɔmu ù n daa w̃a w̃aru sɔ kpa bese kpuro sa n guwa, ya koo nun dore. ⁸ Adama t̄ε, a yario a da a wunen bw̃abu g̃rusu yemiasia. À n yina a ko m̄ε, na nun sɔmɔ sere ka Yinni Gusunɔn w̃aru baa t̄n turo kun ka nun ȳramɔ saa w̄ku ten di. Kaa maa wahala wa ya n kere ye a waare saa wunen aluwaasirun di n ka girari gisɔ.

⁹ Yera sina boko u da u sina gb̃ara k̄nɔwɔ. Ma ba t̄n be kpuro sɔwa ba n̄ε, wee sina boko u yarima u s̄ k̄nɔwɔ. Ma be kpuro ba na win mi.

Dafidi u swaa w̄ri

u wurɔ Yerusalemuɔ

N deema Isireli be ba raa Abusalɔmu sw̄i kpuro ba duki sua. Ben baawure u da u w̃a win yenuɔ. ¹⁰ Yera Isireliban bwese ni sɔ kpuro ba sikirinamɔ ba m̀ Dafidi sina bokowa u sun w̄ra besen yiberɛban n̄man di n̄ kun mam ko Filisitiba. T̄ε wee u yakura besen tem di Abusalɔmun s̄. ¹¹ Adama n̄ wee Abusalɔmu wi sa bandu w̄ mi, u gu tabu gberɔ. N̄ n men na, mban s̄na sa n̄ gerunamɔ su ka sina boko naa da.

¹²⁻¹³ N deema Dafidi u nua ye Isireli be kpuro ba gerumɔ. Yera u ḡra bu ȳku kowobu Sad̄ku ka Abiataa s̄ bu da bu Yudaban guro gurobu s̄ bu n̄ε, beya ba s̄a

win dusibu, wi ka beya ba sãa yem tem, ñ n men na mban sãna ba koo nɛɛ, beya ba dākuru seema ba sina boko naa na. ¹⁴ U maa nɛɛ, bu Amasa sã ma wi ka wi ba sãawa yem tem. Yen sã, wi Dafidi u koo nùn ko win tabu sunɔ sere ka baadommaɔ Yoabun ayerɔ. Û kun kue mɛ, Gusunɔ u be nùn kua nge mɛ u kĩ.

¹⁵ Ma Dafidin gari yi, yi dera Yudaba kpuro ba nɔɔ nɛra mam mam. Ma ba nùn sɔmɔ gɔria ba nɛɛ, ñ n men na, u wurama ka win bwāabu kpuro. ¹⁶ Yera sina boko u gɔsiramama u na Yuudenin daarɔ.

Dafidi u Simeĩ suuru kua

Ma Yudaba ba nùn sennɔ da. Ba tura sere Giligaliɔ kpa bu ka nùn somi ù n daa te tɔburamɔ. ¹⁷ Ma Simeĩ, Gera Bahurimugiin bii wi u sãa Benyamɛɛn bweseru u seewa fuuku u ka sina boko Dafidi sennɔ da ka Yudaba sannu. ¹⁸ Benyamɛɛn bweseru sɔɔ be ba Simeĩ swīima ba sãawa tambu nɔrɔbu (1.000) ka sere Siba wi u raa sãa Sɔɔlun sɔm kowo wi ka maa win bibu wəkura nɔɔbu ka win sɔm kowobu yendu. Tɔn be kpurowa ba gbĩa ba sina boko turia Yuudenin daaru mi. ¹⁹ Ma ba sina bokon yenugibu guramɔ ba ka tɔburamɔ ka goo nimkuu bu ka win nɔnu geu wa.

Ye sina bokon tii u tɔbura u kpa, Simeĩ wi, u da u yiira win wuswaaɔ. ²⁰ U nɛɛ, yinni, a ku kɔsa ye garisi ye na nun kua dɔma te a yariɔ Yerusalemun di. A ku ye doke gɔruɔ. ²¹ Na yɛ ma na torawa. Yen sãna yinni, be ba sãa Isireliban bweseru kpuro na bu gbiiya n ka nun sennɔ na.

²² Yera Abisai Seruyan bii u sina boko sɔɔwa u nɛɛ, n ñ weenɛ bu Simeĩ wi go? Domi u wunɛ wi Yinni Gusunɔ u gɔsa wɔnwa.

²³ Ma Dafidi u Abisai ka win mɔɔ Yoabu wisa u nɛɛ, mba n bɛɛ wa bɛɛ Seruyan bibu. Mban sãna i man yibere tɛɛru seesimɔ. N weenɛ bu goo go gisɔ? Wara kun yɛ ma nena na sãa Isireliban sina boko tɛ.

²⁴ Ma sina boko u Simeï sǎwa ka bǎri u nɛɛ, a ñ gbimǎ.

Dafidi u Mefiboseti kīru sǎsi

²⁵ Mefiboseti, Sǎlun debubu, win tii u sina boko sennǎ da. N deema saa mìn di sina boko u kpikiru sua sere u ka wurama bǎri yendu sǎw, Mefiboseti kun win naasu nim tɛɛnre. U ñ maa win nǎw sansu kǎnre. Meya u ñ maa win yǎnu teare. ²⁶ Sanam mɛ u tunuma Yerusalemuǎ sina bokon mi, yera sina boko u nùn bikia u nɛɛ, Mefiboseti, mban sǎna a ñ ka man de sanam mɛ na kpikiru dǎw.

²⁷ Mefiboseti u nùn wisa u nɛɛ, geema a yě ma na sǎawa yemǎ. Yen sǎna na nen sǎm kowo sǎwa na nɛɛ, u man nen keteku gaari bǎkuo kpa n ka nun da. Adama u man bǎrǎ kǎru kua. ²⁸ Ma u da u man sanká wunen mi. Nen yinni sina boko, na yě ma a sǎawa nge Gusunǎn gǎrado. A koowo nge mɛ n nun wěre. ²⁹ Domi gǎwa nen baaban bweseru ta ka weene wunen mi. Adama ka mɛ, a dera na ra di ka be ba dimǎ wunen dii yerǎ sannu. Mba kon kpī n maa nun bikia.

³⁰ Sina boko u nɛɛ, mban sǎna na maa gari dǛeyasiamǎ, domi na gǎru doke kǎ ma wunɛ ka Siba i ko wunen debun tem mɛ bǎnu kowa.

³¹ Yera Mefiboseti u nùn wisa u nɛɛ, yinni, Siba u mam mɛ kpuro suo. Domi wee a wǎma yenuǎ baani.

Dafidi u Baasilai kīru sǎsi

³² Baasilai, Galadigii u maa na saa Rogelimun di u ka Dafidi yǎsiri sere Yuudenin daarǎ kpa bu daa te tǎbura sannu. ³³ Baasilai wi, u tǎkǎ kua gem gem. U mǎwa wǎw wene. U maa sǎa gobigii. Wiya u Dafidi nǎwri saa ye u wǎa Mahanaimuǎ. ³⁴ Yera sina boko u nùn sǎwa u nɛɛ, a na a ka man tǎbura su da Yerusalemuǎ a n wǎa nen mí. Kon nun nǎwri mam mam.

³⁵ Adama Baasilai u nùn wisa u nɛɛ, nen wǎarun tǎra kun maa dǛu n sere ka nun swīi su da Yerusalemuǎ. ³⁶ Wee wǎw wenewa na mǎ. Na ñ maa kpě n gea ka kǎsa wunana.

Meya baa dīa ni na dimə na ñ kpē n maa ye ya do ka ye ya kun do wunana. Yen biru, na ñ maa kpē n tən durəbu ka tən kurəbun womusu nə. Ñ n men na, yinni, mban sōna na kon maa sāa wunen səmunu. ³⁷ Na ñ tura n ka are beke yinin bweseru wa. Kon ka nun Yuudenin daaru təburawa kpa n nun yōsiri fiiko. ³⁸ Kpa a de n gəsira n wura nen wuuə n gbi mi. Kpa bu man sike nen baaba ka nen meron sikinun bəkuə. Adama nen bii Kimuhamu wee, i doo ka wi u n sāa wunen bōə, kpa a nùn kua nge me a kī.

³⁹ Ma sina boko u nē, na wura Kimuhamu u ka man da. Kon maa nùn kua nge me n koo nun wēre. Ye a gōru doke n nùn kua kpuro, yeya kon ko.

⁴⁰ Sanam me sina boko ka win tən be ba nùn swīi ba daaru təbura ba kpa, yera u Baasilai bəkasi u nùn domaru kua. Ma Baasilai u gəsira u wura win yenuə. ⁴¹ Sina boko u Giligalin swaa wəri. Ma Kimuhamu u nùn swīi.

Yudaba ka Isireliba

ba sina boko sikirinemə

Yudaba kpuro ka Isireliban sukum ba nùn biru wōku kua. ⁴² Yen biru Isireliba kpuro ba na sina bokon mi ba nùn sōəwa ba nē, mban sōna Yudaba besen tundo bisibu ba na ba nun sua gbenum ba Yuudenin daaru təburasia wunə ka wunen yenugibu, ka wunen tambu kpuro.

⁴³ Ma Yudaba ba Isireliba wisa ba nē, sa yeni kuawa yèn sō beə ka sina boko sa sāa bwese kəri tia. Nge mban məruwa i mə. I nua sina boko u sun dīanu wēeməwa? Nge kēnu gana i nua u sun kā.

⁴⁴ Ma Isireliba ba Yudaba wisa ba nē, besera sa beə Dafidi sina boko məru kere sere nən wəkuru. Domi sa dabiru bo. Besera sa gbia sa bwisika su ka da su besen sina boko suama. Mba n kua i ka sun gema.

Adama Yudaba ba bu gerusi ka dam.

Seba u Dafidi seesi

20

¹ Saa ye sǎǎ, tǎn kǎso goo wǎa Benyamēen bweseru sǎǎ, win yīsira Seba, Bikirin bii. Yera u kǎba so u nēē, mba n sun mǎssine bese ka Dafidi Isain bii. Meya sa ñ maa tubi tia dimǎ.

Yen sǎ, bēē Isireliba, baawure u wuro win yenuǎ.

² Yera Isireli be kpuro ba Dafidi deri ba Seba swīi. Adama Yudaba ba ka Dafidi ben sina boko yǎra. Ma ba nùn yǎsiri saa Yuudenin daarun di sere Yerusalemuǎ.

³ Dafidi u tura win yenuǎ Yerusalemuǎ. U win kurǎbu wǎku te u raa deri ba yenu kǎsu sua u doke diru garu sǎǎ u nǎirimǎ. Adama u ñ ka bu kpunare. Diru miya u bu kenusi ba wǎa nge gǎminibu sere ba ra ka gu.

Yoabu u Amasa go

⁴ Yera sina boko u Amasa sǎǎwa u nēē, sere n ka ko sǎǎ ita na kī a man Yudaba menna a ka bu na mini.

⁵ Ma Amasa wi, u da u Yuda be kpuro menna. Adama u tē n kere sǎǎ ita ye sina boko u nùn bura. ⁶ Ma Dafidi u Abisai sǎǎwa u nēē, Seba, Bikirin bii, u koo sun kǎsa kua ya n Abusalǎmugia kere. Yen sǎ, a wunen yinnin tabu kowobu suo kpa i nùn naa swīi, u sere kuke wuu ge ga gbǎraru mǎ sǎǎ.

⁷ Ma Abisai u seewa ka Yoabun tabu kowobu ka Pelētiba ka Keretiba be ba sǎa sina bokon kǎsobu, ka sere maa tabu durǎ wǎrugǎba. Beya ba yara Yerusalemun di ba Seba, Bikirin bii wi naa gira. ⁸ Sanam mē ba tura Gabaonin kpee bakarǎ yera ba ka Amasa yinna. N deema Yoabu u win tabu yǎnu sebua ma u win takobin bekitia sēka pǎraǎ, ma yen tii ya sǎare. Ye u Amasa susimǎ, yera takobi ye, ya wǎruma yen kararun di. ⁹ Ma u Amasa sǎǎwa u nēē, a bwǎa do nen wǎnǎku?

Yen biru u win toburu nenua u ka nùn bǎkasi. ¹⁰ N deema Amasa kun takobi yen laakari sǎa ye Yoabu u neni.

Ma u nùn ye sàka nòn teeru nukurò u nuki yara. Ma Amasa u wàruma yande u gu.

Ba Seba kamia ba go

Yen biru Yoabu ka win wànwà Abisai ba wure ba Seba naa gira. ¹¹ Yera Yoabun tabu durò turo u yōra Amasan goo ten bəkuò u gerumò u m̀, wi u Yoabu ka Dafidi kī, u Yoabu swīiyò.

¹² Ma Amasan goo te, ta kpī ta yem mwēere swaa suunu sò. Ye tabu durò wi, u wa tamba yōramò mi, yera u goo te gawa swaan di u ka da yakasò u tu bekuru wukiri. ¹³ Ye u kpa, yera tamba sara ba Yoabu swīi ba ka Seba Bikiran bii wi naa gira.

¹⁴ Ye Yoabu u dō Abeli Beti Maakan bera gia, yera u Isireliban bwese kerì kpuro bukiana. Ma ben tabu durò wərugəba ba nùn swīi. ¹⁵ Ye ba tunuma Abeli Beti Maakaò ba deema Seba u wāa mi, yera ba ye tarusi. Ba yanim takaru kua ta ka wuu gen gbāraru gunum nɛra. Yen biru ba gbāra ten temò gba bu ka tu sura.

¹⁶ Yera wuu min tən kurò bwisigii goo u nəəguru sua u nɛɛ, i swaa dakio i nò. I man Yoabu sokuama n ka nùn gari ko.

¹⁷ Ma Yoabu u nùn susi. Yera kurò wi, u nùn bikia u nɛɛ, wuna Yoabu?

Ma u wisa u nɛɛ, oo, nɛna.

Kurò wi, u maa nɛɛ, a nɛn gari swaa dakio.

Ma Yoabu u nɛɛ, a geruma.

¹⁸ Kurò wi, u nɛɛ, yellu ba ra raa nɛɛwa, a bikiaru doo Abeli Beti Maakaò kpa n nùn kua nge mɛ a kī. ¹⁹ Besen wuu geni, ga sàawa wuu si su bəri yendu mən teu ka si su ra Isireliban woodaba mem nəowɛn teu, n kere wuu si su tie. Adama wunɛ, a kasu a gu go, ge, ge ga sàa Isireliban wuu marosun teu. Mban sōna a kasu a Yinni Gusunɔn arumani kpeerasia.

²⁰ Ma Yoabu u nùn wisa u nēē, su ku wa mē, bu nēē, nēna na wuu ge kpeerasia na gen dukia gura. ²¹ N n̄ mē nēn bwisikunu. Efaraimu wi ba m̄ Seba, Bikirin biiwa u Dafidi seesi. Wiya sa kasu. Yen s̄, i nùn yarama i sun n̄mu s̄ndia, kpa n doona n wuu ge deri.

Ma kur̄ wi, u Yoabu s̄ōwa u nēē, sa ko nun win wiru kasa kuama.

²² Ma kur̄ wi, u da u t̄mbu mēna ka bwisi ba da Seban mi, ba win wiru bura ba tu Yoabu kasa kuama. Yera Yoabu u k̄ba so ma win tabu kowobu ba yarina ba wuu ge deri. Ben baawure u wura win yēnū. Ma Yoabun tii u ḡsira Yerusalem̄ u da sina bokon mi.

Dafidin s̄m kowobu

²³ Saa ye s̄, be ba s̄a Dafidi sina bokon s̄m kowobu, ben ȳsa wee. Yoabuwa Dafidi u kua Isireliba kpuron tabu sun̄. Benaya, Yehoyadan bii, wiya u maa Keretiba ka Peletiba kpare be ba s̄a Dafidin tiin k̄sobu. ²⁴ Adoramuwa u ra maa t̄mbu w̄ō gobi mwaari. Yosafati, Ahiludun biiwa u ra maa tirenu bere. ²⁵ Seyawa maa s̄a tire yoro. Ma Sad̄ku ka Abiataa ba s̄a ȳku kowobu. ²⁶ Ira, Yairigiiwa maa s̄a Dafidin sina kpaarun wirugii turo.

Ba S̄ōlun bweseru go

21

¹ Dafidin bandun waati, ḡōra dua tem mē s̄, ta kua w̄ō ita. Ma Dafidi u Yinni Gusun̄ bikia u nēē, mban s̄na ḡō te, ta w̄a mē. Ma Yinni Gusun̄ u nùn s̄ōwa u nēē, ḡō te, ta w̄awa ȳn s̄ S̄ōlun yēnugibu ba yem yari, ba Gabaonigibu go.

² N deema Gabaonigii be, ba n̄ s̄a Isireliba. Ba s̄awa Am̄reban bweseru. Adama Isireliba ba ka bu arukawani b̄kua ba nēē, ba n̄ bu goom̄. Ka mē, S̄ōlu u kasu u bu kpeerasia Isireliba ka Yudaban k̄run s̄. Yera Dafidi u bu

soka u nɛɛ, ³ mba kon kpī n bɛɛ kua. Mba kon ko n ka kōsa ye ba bɛɛ kua min durum wōka kpa i wa i sun domaru kua, bɛsɛ be sa sãa Gusunɔn tɔmbu.

⁴ Ma Gabaonigii be, ba nūn wisa ba nɛɛ, bɛsɛ ka Sɔɔlun yɛnugibun sannɔ ge, ga ñ kpeemɔ ka wura ñ kun mɛ ka sii geesu. Mɛya n ñ maa bɛsɛn sɔmunu su ka nɛɛ, bu goo go Isireliɔ.

Ma sina boko Dafidi u bu sãɔwa u nɛɛ, ñ n mɛn na, i man sãɔwɔ ye i kī. Kon bɛɛ ye kua.

⁵ Ma ba sina boko wisa ba nɛɛ, nge mɛ Sɔɔlu u kasu u bɛsɛn bweseru kpeerasia Isireliban suunu sɔɔn di, ⁶ nge mɛya a maa sun win bweseru sɔɔ tɔn durɔbu nɔɔba yiru yaro a sun bu nɔmu beria, kpa su ka bu da su sãarusia Yinni Gusunɔn wuswaaɔ Gibeaa, wi, Sɔɔlu wi Yinni Gusunɔ u raa gɔsan tiin wuuɔ.

Ma sina boko u bu wisa u nɛɛ, kon bɛɛ bu nɔmu beria.

⁷ Adama u ñ dere bu ka Mɛfiboseti, Yonatam bii, Sɔɔlun debubu da, arukawani ye ba bɔkua wi ka Yonatam Yinni Gusunɔn wuswaaɔn sã. ⁸ Ma u Risipa, Ayan biin bibu yiru mwa be u ka Sɔɔlu mara. Bii bera Aamɔni ka Mɛfiboseti. Ma u maa Merabu Sɔɔlun biin bii tɔn durɔbu nɔɔbu mwa be u ka Adirieli Mɛholagii mara. Adirieli wi, u sãawa Baasilain bii. ⁹ Beniwa Dafidi u Gabaonigii be nɔmu beria. Ma ba da ba bu bwɛ guuru wɔllɔ Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. Ma be kpuro ba gu sãɔ tee te. Saa ye, ya sãawa dĩa gbiikinun gɛɛbun saa.

¹⁰ Risipa, Ayan bii, u saaki sua u da u teria guu ten wɔllɔ, ma u wã mi saa gɛɛbun torubun di sere gura ya ka wurama. U win bibun gonu kōsu. Sãɔ sɔɔ u ra gunɔsu girewa su ku raa goo ni di. Wɔkuru kpa u gbɛeku yɛɛ gira.

¹¹ Yera ba da ba ye Dafidi sãɔwa. ¹² Ma u da Yabesio Galadin temɔ u Sɔɔlu ka win bii Yonatam kukunu gurama. N deema Yabesigii beya ba raa goo ni sua Beti Sanin di mi Filisitiba ba raa nu bwɛ sanam mɛ ba Sɔɔlu go Giliboaa.

¹³ Ma u Səəlu ka Yonatam kuku ni sua ka sere maa be ba bwē miginu. ¹⁴ Ma ba Səəlu ka Yonatamginu sikua Seləə Benyamēen temə Kisi, Səəlun tundon sikirə.

Ye ba ye kpuro kua mam mam nge me sina boko u gerua, yera Yinni Gusunən mərə ya sure.

Dafidin tabu kowobu

ba ka Filisitiba tabu kua

(*I* maa mēerio Bandun Gari I, 20:4-8)

¹⁵ Filisitiba ba ka maa Isireliba tabu seewa, ma Dafidi ka win tabu kowobu ba da ba bu wəri. Yen dāma te, Dafidi u wasira gem gem. ¹⁶ Filisiti goo wi ba mē Yisibi Benəbu, Rafan bweseru səə u yaasa mə ye ba kua ka sii gandu. Yen bunum mu sāawa kilo ita. Durə wi, u maa takobi kpaa sēke win pərəə. Wiya u gerua ma u koo Dafidi go. ¹⁷ Ma Abisai Seruyan bii, u na u Dafidi somi u Filisiti wi so u go. Yera Dafidin tabu kowobu ba nūn səəwa ka bōri ba nēε, a n̄ maa ka sun tabu dəə. Domi sa n̄ kī bu nun go kpa bandu tu kpe Isireliə.

¹⁸ Yeniban biru tabu maa seewa Isireliba ka Filisitiban suunu səə Gəbuə. Yera Sibekai, Husagii, u Safu sēre u go. Safu wi, u maa yarawa Rafan bweserun di. ¹⁹ Yen biru, tabu maa seewa Gəbu mi, Isireliba ka Filisitiban suunu səə. Ma Elikanani, Yaaren bii, Betelehemugii, u Goliati Gatigiin wənə go. Wi ba go mi, win yaasan buru ta sāawa nge weson deka. ²⁰ Taa binin biru ba maa tabu kua Gatiə ka Filisitiba. Durə goo wāa Gati mi, wi u yara Rafan bweserun di. Durə wi, u gunu too. Niki bii nəəba tia tiawa u mə nōmāə ka naasə, ma ni kpuro nu kua yenda nne. ²¹ Yera u Isireliba nəə kuura. Ma Yonatam, Dafidin məə Saman bii, u da u nūn go.

²² Filisitiban tabu kowo Gatigibu nne be, ba yarawa Rafan bweserun di. Ma Dafidi ka wigibu ba bu go.

22

Dafidin nasaran womu
(I maa mēerio Womu 18)

¹ Womu geniwa Dafidi u Yinni Gusunō kua sanam mē u nùn wōra saa win yiberēban nōman di, n mam nēere

Sōlu. ² U nēē,

Yinni Gusunō, wuna a sãa nēn dam.

Wuna na kī.

³ A sãawa nge kpee baa yè sōō kon kuke.

A sãawa nēn kuku yee naanēguru.

Wuna a sãa nēn Yinni wi u man yakia.

Wuna a sãa nēn tēreru.

Wunen dama mu man wōra.

Wuna a sãa nēn kari.

⁴ I Yinni Gusunō siaro.

Nà n nùn nōōguru sue

na faaba kana,

u ra man wōrewa

nēn yiberēban nōman di.

⁵ Gōō raa man bōkua,

u ka man doonō nge nim tori baka.

⁶ Gōribun wãa yera man tēkua.

Gōō man taa berie.

⁷ Ma na nōōguru sua nēn nuku sankiraru sōō,

na Yinni Gusunō soka.

Ma u nēn nōō nua saa win wãa yerun di.

Mēya maa nēn weeweenu wōri win swaa sōō.

⁸ Tem mu yīira,

ma guunu diira,

yèn sō Yinni Gusunō u mōru bēsira.

⁹ Ma win mōru seewa nge wiisu,

ma ya yabura nge dōō yara,

ma ya yarimō win nōōn di nge dōō buri.

¹⁰ U dera wōlla ka tem dēbē dēbē kua.

Ma u sarama u guru wii bakaru taakumō.

11 U wəllun kōso sōni nge duma.

Ma u bellimə woo səə.

12 U kukua yam wōkuru səə,
ma guru wii sinumginu nùn wukiri.

13 Win wuswaaə yam bururam mu wāa.

Min diya gura nēmə ka guru kpenu ka dōə buri.

14 Win nəə ga nəəra wəllun di nge guru gbāsukubu.

Ma guru kpenu nēmə ka dōə buri.

15 U nən yiberēba yarinasia ka guru kpenu
ni nu sāa nge sēenu.

U bu gira baama ka guru maakinu.

16 U wēru wura, yiberēba ba nanda.

Ma guru woo bəkə ga daanu gberasia.

Ma dunian kpɛɛkpɛeku ga sōsira.

17 Ma u win nōmu demiamama wəllun di
u man nenua u yara nim bwee bakarun di.

18 U man wəra yiberēban nōman di.

Yiberē be, ba man dam kere.

Yiberē be, ba man tusa.

19 Yiberē be, ba man wəriwa nōni swāarun saa səə.

Adama Yinni Gusunə u kua nən tāsi yeru.

20 U man wəra ben nōman di,

na n ka tii mə,

domi u man kī.

21 U man domaru kua yèn sō na dɛere.

U man domaru kua yèn sō na gem swīi.

22 Na win wooda mɛm nəəwa.

Na n nùn seesi.

23 Na win wooda kpuro swīi.

Na n win gere yinɛ.

24 Na nən tii nenua,

kpa n ku ra ka durum ko.

Na sāawa dee dee win wuswaaə.

25 Yen sōna u man kōsia nge mɛ nən daa gea nɛ.

U man kōsia nge mɛ nən gōru ga dɛeram nɛ.

26 Sà n sãa naanegibu, kaa n sun sãawewa naanegii.

Sà n sãa gemgibu, kaa n sun sãawewa gemgii.

27 Sà n sãa d̄erobu, kaa n sun sãawewa d̄ero.

Sà n maa sãa keetagibu, kaa n sun sãawewa keetagii.

28 Yinni Gusunɔ, wunen tiiwa
a ra t̄n be ba tii kawe faaba ko,
kpa a be ba tii sue kawa.

29 Yinni Gusunɔ, a sãawa nen fitila.
A ra man yam bururasie.

30 A ra man dam k̄ē
n ka kp̄i n yiber̄e be ba tabu yãnu m̄o w̄ori,
kpa n ȳo n ben gb̄araru sure.

31 Ye Yinni Gusunɔ u m̄o, ya ra n d̄endewa.
Bwisi geeya u ra t̄nu k̄ē.

U sãawa be ba n̄un naan̄e sãan ter̄eru.

32 Gusunɔ turowa u w̄a.
Wi turowa u sãa bes̄en Yinni.

Wi turowa u koo sun k̄osu.

33 Wiya u sãa nen kuku yee damgiri.

Wiya u ra man swaa gea sure,

34 kpa u de nen naasu su n sãu nge n̄emu,
na n ka ȳo dim dim guuru w̄ollo.

35 Wiya u ra man tabu s̄osi.

Wiya u ra man dam k̄ē, n ka tendu gawa te ta b̄o.

36 Yinni Gusunɔ, wuna a ra man faaba ko nge ter̄eru.

Wuna a ra man bere ka wunen dam bakam.

Wunen durom saabuwa na ka kua damgii.

37 Nà n duka m̄o, a ra de na n sãu.

Nà n duka m̄o, na ku ra maa sokure.

38 Nà n nen yiber̄eba naa gire,

wuna a ra de n bu naamw̄e.

Wuna a ra de na kun ḡosirame,

ma n kun m̄o na bu kpeerasia.

39 Na ra bu suririwa tem̄o n k̄osuku

kpa bu kpana bu se.

⁴⁰ Yinni, wuna a ra man dam kē n ka tabu ko.
Wuna a ra man nasara wē nen yiberēban wōllō.

⁴¹ Wuna a ra de nen yiberēba bu man biru kisi.
Wuna a ra de n be ba man tusa kpeerasia.

⁴²⁻⁴³ Na ra bu munkuwa kpa bu ko nge tua.

Na ra bu taakuwa kpa bu ko nge pōtōkō.

Yinni Gusunō, bā n nōōgiru sua ba faaba kana,
a ku bu faaba ko.

Bā n somiru kana,

a ku bu wisi.

⁴⁴ Yinni Gusunō, wuna a man wōra
be ba man seesin nōman di.

Wuna a man kua bwese tukunun wirugii.

Wuna a dera ba man yoru diiyammē.

⁴⁵ Bā n yande nen gari nua,

ba ra n man mēm nōōwammēwa.

Bā n man wa, ba ra n man sāamōwa.

Bā n man wa, ba ra nandewa.

⁴⁶ Bā n man wa, ba ra yarimēwa

ben kuku yerun di ba n diirumō.

⁴⁷ Yinni Gusunō u wāa.

I nùn siaro. Wiya u sāa nge kperu mi na ra kuke.

I nùn bēere wēeyō. Wiya u man faaba kua.

⁴⁸ Wiya u ra man mōru kōsie nen yiberēban mi.

Wiya u ra de bwesenu nu man yiira.

⁴⁹ Wiya u ra de n kisira yiberēban nōman di.

Yinni, a man wōlle sua ben wuswaaō.

Wuna a man faaba kua tōn kōsobun nōman di.

⁵⁰ Yen sōna kon womusu ko ka wunen yīsiru.

Wuna kon siara bwesenun suunu sōō.

⁵¹ Yinni Gusunō, a man gōsa a kua sunō.

Wuna a man nasara baka wē.

Na yē ma kaa n man durom sōōsimō,

nē ka nen bweseru sere ka baadommaō.

Dafidin gari dāaki

23

¹ Dafidi, Isain bii, wi Gusunō Yakōbun Yinni u gōsa u wōlle sua, win womusa Isireliba ba ra n kī bu nō. Win gari dāaki wee. U nēε,

² Gusunōn Hunde u gari kua saa nen nōon di. Win gariya yi wāa nen yara sōō.

³ Gusunō, Isireliban Yinni wi u ra bu kōsu, u man sōōwa u nēε, sunō wi u tōmbu kparamō gem swaa sōō, ma win tii u Gusunō nasie,

⁴ u sāawa nge sōō yanan yam bururam guru wiru sari. Sōō yana yera ya ra de yaka bekusu su balli, gura yà n na ya kpa.

⁵ Nge mēya nen bweseru ta sāa Gusunōn wuswaaō. Domi u ka man arukawani bōkua ye ya n nōru mō.

U ye kpuron kpunaa yi.

Goo kun maa kpē u ye kōsi.

Saa kpuro u ra man nasara wē.

Ye na kī kpuro u ra man kuenta.

⁶ Adama be ba Gusunō gema ba sāawa nge sāki yi ba ra bure bu kō.

Ba ku ra yi babe ka nōm dira.

⁷ Wi u kī u yi baba,

sisu ka yaasan bura u koo ka yi sōre,

kpa u yi dōō meni yam tem mi sōō.

Dafidin tabu durōbu

(Imaa mēerio Bandun Gari I, 11:10-47)

⁸ Dafidin tabu durōbun yīsa wee. Ben ita ba yīsiru yara.

Yosebu Basebeti, Takemōnigii, u sāawa ben turo. Wiya u tōmbu nenε (800) go ka yaasa nōn teerun tabu sōō.

⁹ Yirusen yīsira Eleasaa, Dodon bii, Akosin sikadobu. Sanam mē Filisitiba ba yara bu ka Isireliba tabu ko, wi ka Dafidiwa ba yōra ba bu mara. N deema saa ye, Isireliba ba wāa guunō. ¹⁰ Yen dōma te, Eleasaa wi, u Filisitiba gowa

sere win nōma mōnya u kpana u takobi yōsu. Ma Yinni Gusunō u nùn nasara baka wē. Yen biru Isireliba ba na ba nùn deema bu ka Filisiti ben yānu gura.

¹¹ Ben itasen yīsira Sama, Agen bii, Hararigii. Saa ye sō, Filisitiba ba maa mēna Lekio bu ka Isireliba tabu wōri. N deema gberu gara wāa mi, tē sō ba dāsi duura. Ye Isireliba ba duki mō Filisiti ben sō, ¹² yera Sama u yōra mi, u ka tu yina. Ma u ka Filisitiba tabu kua u bu go. Gusunō u nùn nasara baka wē dōma te.

¹³ Gēebun saa sō, Dafidin tabu sinambu tēna sō ben ita ba da ba nùn deema Adulamun kpee wōru sanam mē Filisitiban tabu kowobun wuuru garu ta na ta ten sansani gira Refaban wōwā. ¹⁴ Saa ye sō, Dafidi u wāa kpee wōru ge sō. Ma Filisitiban sansani ya maa gire Betelehemu. ¹⁵ Ma Dafidi u Betelehemun beke kua u nē, wara u koo ka man Betelehemun gbāra kōnnōn dōkōn nim naawa n nō.

¹⁶ Yera win tabu durōbu ita be, ba da ba Filisitiban sansani ye wōri ka dam ba Dafidi nim mē takama. Adama u ñ mu nōra. U ka mu yākuru kuawa, u Yinni Gusunō yaria. ¹⁷ U nē, Gusunō u man gbara bu nē, nēna na nim mē nōra. Domi mēn sōna tōn beni ba ben wāaru kari bōrie. Nim mē, mu sāawa nge ben yem mē mu koo raa yari.

Yen sōna u yina u mu nō.

Yeniba kpurowa Dafidin tabu durōbu ita be, ba kua.

¹⁸ Abisai Seruyan bii, Yoabun wōnō, wiya u sāa tōmbu tēna yen wirugii. Tōmbu gooba wunōbuwa (300) u go ka win yaasa. Ma u yīsiru yara tōmbu tēna yen suunu sō. ¹⁹ Ba nùn bēere wē too. Adama u ñ tabu durō gbiikōbu ita be tura.

²⁰ Benaya, Kabiseeligii, Yehoyadan bii, u sāawa tabu durō wōrugō. Ma u yīsiru yara nasara dabi ni u wan sō. Wiya u Mōabun tōmbu yiru gabu go be ba sē nge gbee sinansu. Wiya u maa dua dōkō kpiriru sō u gbee sunō kāasi mi, u go puran saa sō. ²¹ Ma u Egibitin tabu durō

damgii goo go. Saa yè sɔɔ u nùn wərim dɔɔ, bokura u neni. Ye u tura mi, ma u durɔ win yaasa ye u neni wəra u ka nùn sɔka u go. ²² Yeniwa Benaya Yehoyadan bii u kua. Ma u maa yīsiru yara Dafidin tabu durɔbu tɛna ye sɔɔ. ²³ U bɛɛrɛ baka wa be sɔɔ, adama ya ñ tabu durɔ gbiikobu ita begia tura. Ma Dafidi u nùn kua win kɔsobun wirugii.

²⁴ Dafidin tabu durɔbu tɛna yen gabun yīsa wee. Asaeli, Yoabun wɔnɔ, ka Elikanani, Dodon bii, Betelehemugii, ²⁵ ka Sama, ka Elika, Harodugibu, ²⁶ ka Helesi, Peleti ka Ira Iksin bii, Tekoagii, ²⁷ ka Abiesɛɛ, Anatɔtugii, ka Mɛbunai, Husagii, ²⁸ ka Saamɔɔ, Akoasigii, ka Maharai, Nɛtofagii, ²⁹ ka Helebu, Baanan bii, wi u maa sãa Nɛtofagii, ka Itai, Ribain bii, Gibeagii. Gibeaa ye, ya wãa Benyamɛɛn temɔ. ³⁰ Ka Benaya, Piratonigii, ka Hidai, Nakale Gaasigii, ³¹ ka Abi Aliboni, Arabagii, ka Asimafeti, Baakumugii, ³² ka Eliaba, Saabonigii, ka Bene Yaseni, ka Yonatam, ³³ ka Sama, Hararigii, ka Akiamu, Saraan bii, Hararigii, ³⁴ ka Elifeleti, Akasibain bii. Akasibain tundo u sãa Maakagii. Ka Eliamu, Ahitofelin bii, Gilogii, ³⁵ ka Hesirai, Kaameligii, ka Paarai, Arabugii, ³⁶ ka Yigeali, Natanin bii, Sobagii, ka Bani, Gadigii, ³⁷ ka Seleki, wi u sãa Amɔnin bweseru, ka Naharai, Beerɔtugii wi u ra Yoabu, Seruyan biin tabu yãnu sɔbe, ³⁸ ka Ira, ka Garebu, Yetɛɛgibu, ³⁹ ka Uri, Heti. Dafidin tabu durɔ damgibu ba sãawa tɔnu tɛna ka nɔɔba yiru.

24

Dafidi u win tɔmbu gara

(I maa mɛerio Bandun Gari I, 21:1-6)

¹ Yinni Gusunɔ u ka maa Isireliba mɔru kua too, ma u dera Dafidi u bu seesi, u nùn sɔɔwa u nɛɛ, a doo a Isireliba ka Yudaba gari. ² Yera u Yoabu win tabu sunɔ wi u wãa win turuku sɔɔwa u nɛɛ, a doo a Isireliban bwesenu kpuro

bera saa tem mēn sōō yēsan nōm geu gian di sere mēn sōō yēsan nōm dwarō, kpa a bu gari. Nge mēya kon ka gia mēn nōō ba geeru nē.

³ Yoabu u sina boko sōōwa u nēē, Gusunō wunen Yinni u de tōn ben dabiru tu sosi wunōm wunōm subenu n kere yellu, kpa u maa de a bu wa ka nōni. Adama mban sōna a kī a yeni ko.

⁴ Ka mē, sina boko u Yoabu gari kamia ka sere maa tabu sinam be ba tie. Ma Yoabu ka tabu sinam be, ba yara ba da ba Isireliba gara. ⁵ Ba da ba Yuudēni tōbura ma ba ben kunu gira Aroēen sōō yēsan nōm dwarō, wōwaa. Ma ba Gadin tem bukiana ba da Yasēē gia. ⁶ Min di, ba da Galadin temō, ka Kadesiō Hetiban temō, ka Danu Yaniō ka yen baru kpaanō ka Sidoniō, ⁷ ka Tiriō ye ya gbāra damgiru mō, ka wuu si su raa sāa Hefiba ka Kananibagisō, n ka girari Beri Sebaō, Yudan tem sōō yēsan nōm dwarō. ⁸ Nge mēya ba kua ba ka tem mē kpuro bukiana. Ma n kua suru nōōba nne ka sōō yēndu ba sere tunuma Yerusalemuō. ⁹ Ye ba tunuma sina bokon mi, ma Yoabu u nūn tōn ben geeru sōōwa. U nēē, Isireliba sōō, be ba sāa tabu kowobu ba ka takobi sannō yē, ba sāawa tōmbu nōrōbun suba nēnē (800.000). Yudan bweseru sōō maa, ba sāawa tōmbu nōrōbun suba nēera wunōbu (500.000).

Gusunō u Dafidi seeyasia

win torarun sō

(*I* maa mēerio Bandun Gari I, 21:7-17)

¹⁰ Ye Dafidi u nua mē, yera win torara kara, ma u Yinni Gusunō sōōwa u nēē, na tora n kpā ye na ka tōn be gara. Tē na gia ma gari baka kookoosa na kua. A man nen tora ten suuru kuo.

¹¹⁻¹² Saa yera Yinni Gusunō u win sōmō Gadi sōōwa u nēē, a doo a Dafidi sō a nēē, ameniwa nē Yinni Gusunō na

gerumə. Wee, na nùn nəni swāaru ita gaa yiiye. Yen sō, u de u gəsima ten te u kī kpa n sere de tu kooru.

Sisiru bururu ye Dafidi u seewa, ¹³ Gusunən səmə Gadi u da win mi, u nùn sōwa ye Yinni Gusunə u gerua. U nɛɛ, yen yerà a kī. Gōru tu du wunen tem səw wōw nəba yiru? Nge a kpikuru su suru ita wunen yiberəban sō. Nge bararu garu tu pusi wunen tem səw sōw ita. Tē, a bwisikuo kpa a man sō ye kon da n wi u man gərima sō.

¹⁴ Yera Dafidi u Gadi wisa u nɛɛ, nuku sankira bakana nu man deema mi. N buram bo Yinni Gusunə u man seeyasia ye tənū koo ka man seeyasia. Domi win wənwənda kpā.

¹⁵ Ma Yinni Gusunə u dera barara pusi saa dəma ten bururun di n ka girari sōw ita ye. Ma təmbu nərəbun suba wata ka wəkuru (70.000) ba gbisuka Isirelin tem kpuro səw. ¹⁶ Saa ye Yinni Gusunən gərado u səru kpa u ka Yerusalemu kpeerasia, yera Yinni Gusunə u gōru gəsia u wahala baka ye yōrasia. Ma u gərado wi sōwa u nɛɛ, ya tura mɛ. A wunen nəma wōw minin di.

Saa ye səw, gərado wi, u wāawa Arafuna Yebusin doo soo yerun bəku. ¹⁷ Sanam mɛ Dafidi u gərado wi wa wi u təmbu goomə yera u nɛɛ, nena na tore. Tən beni ba n gāanu kue. Yen sō, a de a man nəma doke nɛ ka nən yenugibu.

Dafidi u Yinni Gusunə

yāku yeru bania

(Imaa mɛerio Bandun Gari I, 21:18-26)

¹⁸ Yen dəma tera Gadi u da Dafidin mi, u nùn sōwa u nɛɛ, a Yinni Gusunə yāku yeru kuo Arafuna Yebusin doo soo yeru mi.

¹⁹ Ma Dafidi u Gadin gari yi wura. U kua nge mɛ Yinni Gusunə u gerua. U da mi. ²⁰ Yera Arafuna u mɛera gunguru wəllun di u wa wee, sina boko ka win sina

asakpɔbu ba wee, yera u sarama ka duka u da u nùn yiira u wuswaa tem girari. ²¹ Ma u Dafidi bikia u nɛɛ, yinni, mba n kua a ka sisi nɛn mi.

Dafidi u nùn wisa u nɛɛ, na nawa n ka wunen doo soo yee te dwe kpa n Yinni Gusunɔ yāku yeru bania mi. Kpa bara te ta pusa bɛsɛn tem sɔɔ mi, tu doona.

²² Yera Arafuna u Dafidi sɔɔwa u nɛɛ, a batuma ye suo kam, kpa a yāku nu ko mi, ni a kī. Kɛtɛba wee, yi kaa ka yāku dɔɔ mwaararugiru ko, kpa yin sugu ka yin kɛkɛban dānu nu ko yāku dā. ²³ Ye kpurowa durɔ wi, u sina boko kã, ma u maa nùn sɔɔwa u nɛɛ, Gusunɔ wunen Yinni, u ka nun nɔnu geu mɛɛri.

²⁴ Adama sina boko u nɛɛ, aawo, kon batuma ye dwewa ka nɛn gobi. Na n Gusunɔ nɛn Yinni yāku dɔɔ mwaararugiru kuamme ka gãa ni nu n man gãanu diiri.

Ma Dafidi u batuma ye ka kɛtɛ be dwa ka sii geesun gobi weeraakuru. ²⁵ Ma u yāku yee te kua batuma mi. U yāku dɔɔ mwaararuginu kua ka sere maa siarabun yāku nu. Saa yera Yinni Gusunɔn mɔru ya sure. Ma bara te, ta doona tem min di.

Bibeli Gusunɔn Gari

The Holy Bible in the Baatonum language of Benin, also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEED/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 26 Jun 2019

00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8